

Inhoudsopgave hoofdstuk 1 Wat is Voorkoming Misdrijven?

1. Leeswijzer	pag. 5	6. De organisatie Voorkoming Misdrijven	pag. 22
2. Twee interviews	pag. 5	6.1. Waar dient de organisatie Voorkoming Misdrijven voor?	pag. 22
3. Voorkoming van misdrijven, een nadere uitleg	pag. 9	6.2. De opbouw van de organisatie Voorkoming Misdrijven	pag. 23
3.1. Voorkoming van misdrijven is een zaak van de politie	pag. 9	6.3. De ambtenaar VM en de organisatie VM	pag. 24
3.2. Voorkoming Misdrijven is een zaak van de politie en u	pag. 10	7. Interne voorlichting over VM Een mogelijke aanpak	pag. 26
3.3. De specifieke en doelgerichte aanpak van Voorkoming Misdrijven	pag. 12	7.1. Inleiding	pag. 26
4. Wat betekent voorkoming van misdrijven in de praktijk voor politiemensen?	pag. 14	7.2. Toe te passen methoden bij de interne voorlichting	pag. 26
4.1. Inleiding	pag. 14	7.3. Stappen bij interne voorlichting	pag. 28
4.2. Voorbeelden van preventieve activiteiten bij de afzonderlijke politietaken	pag. 15	Bijlage 1. Juridisch kader	pag. 33
5. De ambtenaar Voorkoming Misdrijven	pag. 20	Bijlage 2. Lezing	pag. 34
		Bijlage 3. Toelichting bij dia's	pag. 40

Hoofdstuk 1: Wat is Voorkoming Misdrijven

Leeswijzer

1.

In paragraaf 2 wordt in een tweetal interviews de houding van zowel de politie als van de burger tegenover het voorkomen van misdrijven weergegeven. In de volgende paragrafen wordt het begrip voorkoming misdrijven nader ingevuld. De stelling dat VM een gezamenlijke krachtsinspanning van burgers en politie is, vindt u uitgewerkt in paragraaf 3. Ook komt daar een stukje methodiek van VM-werk aan de orde. In paragraaf 4 gaan we in op de vraag wat politiemensen in de praktijk met VM te maken hebben en in paragraaf 5 geven we een

functie-omschrijving van degene die binnen een korps specifiek met VM is belast: de ambtenaar VM.

Het spreekt voor zich dat ambtenaren VM en andere politiemensen onderling veel contact hebben. Hoe die contacten geregeld zijn, wordt in paragraaf 6 duidelijk gemaakt. Ten slotte geven we in paragraaf 7 een advies voor de interne voorlichting over VM. Daarbij behoort een voorbeeld van een lezing waarin hoofdpunten uit voorgaande paragrafen verwerkt zijn.

Twee interviews

2.

Interviewer: Ja... (gestommel) ...ja, de band loopt. Mag ik vragen wie u bent, wat uw functie is en wat u doet?

Geïnterviewde: Ik ben Wim Gerrits – met dubbel R –, agent van politie te B...

Interviewer: En wat doet u?

Geïnterviewde: Tsja... dat is nogal wat. Algemeen zou je kunnen zeggen dat ik als politiemans tot taak heb om de openbare orde te handhaven en het verlenen van hulp aan mensen die dat nodig hebben.

Interviewer: Ah!... (verblufte stilte) ...eh... maar ik bedoel eigenlijk meer in de praktijk. Wat u doet in uw dagelijkse werkpraktijk. Wat heeft u bijvoorbeeld gisteren gedaan?

Geïnterviewde: Ik denk dat u het meest geïnteresseerd zal zijn in het zichtbare politiewerk, op straat en zo. Niet zozeer het meer ambtelijke werk, het tikken, zeg maar de ambtelijke molen.

Interviewer: Inderdaad!

Geïnterviewde: Nou... gisteren hebben mijn collega en ik bijvoorbeeld gesurveilleerd in district 1, dat is zo'n beetje de Rivieren- en Bloemenbuurt.

Interviewer: Wat doet u dan tijdens dat surveilleren?

Geïnterviewde: Nou we rijden dan zo wat rond in onze wagen, kijken goed rond en staan, zoals dat heet, ter beschikking van het HB. Het Hoofdbureau geeft ons dus soms zaakjes door waar we dan achteraan gaan. Gister was het trouwens hondeweet, dan mag je blij zijn als je een autodak boven je hoofd hebt. Even denken... gisteren hadden we een aanrijding zonder en een met en...

Interviewer: Met?

Geïnterviewde: Met persoonlijk letsel... de bestuurder was gewond, had z'n auto iets te hard tegen een lantaarnpaal geparkeerd, dronken dus... met z'n kop tegen de voorruit, 't had verder weinig om 't lijf.

'ns Even kijken, wat hadden we nog meer... o ja, die balk in de Lekstraat, daar...

Interviewer: Een balk in de Lekstraat?

Geïnterviewde: Ja, zo'n betonnen paal. Hadden een groepje jongens op de weg gesmeten. Kijk, dat begrijp ik nou bijvoorbeeld niet. Dat ding lag daar al een hele tijd, zo bleek ons. Iedereen rijdt d'r omheen. Mensen op de stoep, zien dat ding, lopen gewoon door. Zo'n obstakel midden op de rijweg is best link. Toen hebben we die paal aan de kant geschoven en dan kijk je omhoog, staan daar allemaal nette brave burgers je belangstellend van achter hun ramen gade te slaan.

5

Maar de politie bellen? Ho maar! Als wij niet zelf bijna bovenop dat ding gereden waren, lag 't er nou nog! Die onverschilligheid van de burger tegenwoordig, dat is echt hopeloos. Het lijkt wel of tegenwoordig iedereen kan uitvreten wat ie wil. Niemand zegt er meer wat van, niemand doet er meer wat aan. Nou ja, misschien overdrijf ik wel wat. Maar toch komt het vaak zo op me over.

Interviewer: Wat bent u gisteren nog meer tegengekomen op de surveillance. Of is het bij die balk en die aanrijdingen met en zonder gebleven.

Geïnterviewde: Was dat maar waar!

We hadden ook nog een caf  ruzie.

Persoonlijk ben ik daar nooit zo op, een collega van mij heeft vroeger al eens een bar-kruk in z'n nek gekregen. 't Is vaak een onoverzichtelijke boel, weet je. Overigens viel dat gisteren nogal mee. Voordat we langs kwamen, waren er al wat klapjes uitgedeeld. Toen we daar aankwamen stonden twee van die gasten met elk een fles in hun handen tegenover elkaar.

Tsja... en omdat mijn collega en ik het beiden zonde vonden om die flessen stuk te laten slaan, hebben we de zaak toen maar gesust. Voorkomen is beter dan genezen, of niet soms? Na dat caf  zaakje zijn we even gaan kijken op het Hunzepleintje. Daar achter die school. In die omgeving wil nog wel eens wat gebeuren. Gister was d'r niets te zien daar. Het weer was te slecht, denk ik. Alleen stond er een van die schoolramen open. Even gekeken, maar er bleek niets bijzonders aan de hand te zijn. Hadden waarschijnlijk de onderwijzers vergeten de zaak af te sluiten. Dat hebben wij dus maar even gedaan.

Nou dat was het gister wel zo ongeveer. Verder nog wat kruimelwerk. Een fietser zonder licht. Een dronken vent die in zijn auto wilde stappen; hij kreeg de sleutel niet in het slot.

We hebben hem maar even met zachte drang lopend op weg naar huis geholpen.

Nou ja... lopend? Eh... maar nu eerst een tweede bak koffie. U ook nog eentje?

Interviewer: Graag.

... (gestommel, geritsel van papieren) ...

Interviewer: Ja bedankt. Wat ik trouwens nog wilde vragen... eh, het valt me eigenlijk op dat je als buitenstaander een wat verwarrend beeld van de politie hebt. Bij politiewerk denk je al snel aan moordgevallen, rellen enzo. Allemaal het grotere werk eigenlijk. Hoe zit dat nou?

Waar zijn jullie het meeste mee bezig?

Geïnterviewde: Nou in ieder geval niet met moord. Dat is een recherchezaak. Maar inderdaad zijn wij het merendeel van de tijd bezig met wat we tegenwoordig de kleine criminaliteit noemen. Dat soort dingen haalt maar weinig de krant.

Een caf  ruzie, een groepje jongens die iets vernielen.

Kijk, eigenlijk geldt dat voor de hele politie. Het merendeel van het werk bestaat uit dat soort dingen. Er zijn nu eenmaal meer inbraken dan moorden.

Overigens kan je wel zeggen dat de politie tegenwoordig bijna overstroomd wordt door zaken als inbraken, vandalisme, fietsendiefstal, autodiefstal, en diefstal uit auto's, en noem de hele rij maar op.

Eerlijk gezegd word ik er soms ook wel wat wanhopig van... soms denk ik wel eens... dit is toch niet normaal meer, dit is toch bijna niet te doen... maar ja... zoals ze dan zeggen. Dan had je maar een vak moeten leren!

Tot zover dit interview.

Vermoedelijk zullen de problemen die in het interview werden aangesneden, in de meeste gesprekken met en tussen politiemensen wel in een of andere vorm opduiken.

- Ten eerste de toename van de zgn. kleine criminaliteit, waaraan de politie de handen vol heeft. In het interview komt naar voren dat er min of meer routinematig heel wat aandacht wordt besteed aan de voorkoming van die kleine criminaliteit (raam sluiten etc.).
- Ten tweede de vaak geringe medewerking die de politie van de burgers krijgt. Woorden als „onverschilligheid”, „niemand zegt er meer iets van” en „niemand doet er meer wat aan”, spreken hier boekdelen.

Vanzelfsprekend hangen deze twee punten sterk met elkaar samen. Bij de politie ziet men heel duidelijk in dat als men iets aan de steeds toenemende kleine criminaliteit wil doen, men de medewerking van de „te onverschillige” burger nodig heeft. Maar laten we de zaak eens van een heel andere kant bekijken.

Geïnterviewde: Maar dat gaat langzamerhand toch zo niet langer voor gewone mensen zoals wij! Denk nou niet dat ik ga roepen dat je voor een knaak een mes tussen je ribben krijgt... maar toch. Twee weken geleden is hier beneden ingebroken. Eergisteren hier tegenover, daar op nummer 21 bij de kruidenier. 200 gulden meegenomen, 2000 gulden schade. Kassa! Ik ben toch mooi blij dat ik een tijdje geleden al een zootje nieuwe sloten erin gegooid heb... (peinzend:) ... 2000 gulden...

Interviewer: Komt dat inderdaad zo vaak voor, of...

Geïnterviewde: Nou, dan moet je hier eens naar buiten lopen, de hoek om. Moet je dat bushokje zien. Alle ruiten liggen d'r uit, en de daders... alle daders liggen op het kerkhof! Je zou ze toch... Twee maanden geleden mijn autospiegel aan barrels, antenne d'r af. Niet in de binnenstad meneer. Hier... hier voor de deur!

Interviewer: Bent u toen naar de politie gegaan om aangifte te doen?

Geïnterviewde: Ja toen nog wel, ik was zo woedend. Maar de politie doet toch ook niets. Laat me niet lachen, wat kunnen zij nou doen. Korting geven bij aankoop van een nieuwe autospiegel misschien?

Interviewer: Gebruikt u uw auto vaak?

Geïnterviewde: Nou nee, dat niet. Met slecht weer, weekend, vakantie en zo. We fietsen tegenwoordig weer meer. Ik ga op die fiets naar mijn werk. Lekker fris en goed voor het buikje hè... (tikt op de buik en neemt grijnzend een slok bier).

Interviewer: Ik wilde...

Geïnterviewde: Maar daar heb je weer zoiets. Van mijn zoon, een maand geleden, is zijn fiets gepikt bij school. Van mij trouwens ook een tijdje geleden. Toen hoorde ik 's-avonds van de burens dat een groep jongens hem aan de overkant in de singel gegooid had.

Nou, toen ben ik toch mooi gaan vissen hoor! Pats... te pakken. Sindsdien zet ik mijn fiets maar in de stalling. Dat leek me toch wel safer. Kost wat geld, maar het is ook beter voor mijn fiets. Droger vooral... (lacht)...

Interviewer: Ik...

Geïnterviewde: Maar weet je wat dan het stomme is? Vroeger was hier om de hoek een stalling. Die is twee jaar geleden door de gemeente gesloten.

Nou moet ik dus tijden lopen voor ik bij m'n stalling ben en die gaat misschien ook nog weg. En dan zit deze meneer weer mooi met de gebakken peren. Dan moet ik mijn fiets weer voor de deur zetten, want hierbinnen gaat niet zoals je gezien hebt. 't Zal me benieuwen hoe lang die het redt...

Ook de problemen in dit interview klinken waarschijnlijk wel bekend in de oren. De ergernis van de burger over de kleine criminaliteit: vernielingen, inbraken, diefstallen. En zijn verwijt aan het adres van de politie: „Ze doen niets”, „Ze kunnen niets doen”.

Welke algemene conclusies zouden we nu aan de voorgaande interviews kunnen verbinden?

Er zijn twee opvallende punten:

- Ten eerste zien we dat de politieman de burger verwijt onverschillig te zijn en te weinig te doen. Op deze wijze komen we natuurlijk weinig verder.

Als we de (kleine) criminaliteit willen aanpakken, zal dat moeten gebeuren door de gezamenlijke krachtsinspanning van politie en burgers.

De een kan niet zonder de ander!

- Ten tweede zien we dat in de praktijk zowel de politieman als de burger toch veel doen aan het voorkomen van strafbare feiten. De burger heeft bijvoorbeeld betere sloten geplaatst en hij zet zijn fiets in de stalling. De politieman doet meer aan het voorkomen van strafbare feiten. Dat is logisch want het bestrijden van criminaliteit is tenslotte zijn vak. Bij de geïnterviewde politieman begon het al met het verwijderen van een balk op de openbare weg. Weliswaar voorkwam hij daarmee niet zozeer een strafbaar feit, maar misschien wel een ongeluk (met alle ellende en rompslomp – ook voor de politie – vandien). Daarna voorkwam hij dat twee cafébezoekers elkaar de hersens insloegen. Hij voorkwam een geval van rijden onder invloed, en door het sluiten van een raam voorkwam hij misschien een insluiping in een school. Ach... „gewoon” politiewerk zeggen we dan bescheiden. En inderdaad het voorkomen van strafbare feiten is gewoon dagelijks politiewerk. Daar blijft het echter niet bij. Het voorkomen van strafbare feiten is iets waar ook burgers hun steentje aan bij moeten dragen.

Welbeschouwd is het begrip voorkoming misdrijven* dus eigenlijk uitermate simpel te omschrijven als: de gezamenlijke krachtsinspanning van politie en burgers om te zorgen dat een bepaald strafbaar feit (met alle ellende, kosten, rompslomp en onrustgevoelens die daaraan verbonden zijn) niet plaatsvindt.

* Zoals de lezer kan zien, gebruiken we de begrippen „voorkoming misdrijven”, „het voorkomen van strafbare feiten” en „het voorkomen van criminaliteit” door elkaar. Ze dekken dezelfde lading. Overigens zult u in plaats van de woorden „het voorkomen van” ook geregeld de gelijk betekende term „preventie” tegenkomen.

Voorkoming van misdrijven is een zaak van de politie

3.1.

Een tandarts moet ervoor zorgen dat de gebitten van zijn cliënten goed onderhouden worden. De tandarts is een specialist op dit terrein. Als er wat mis gaat en een van zijn patiënten krimpnd van de pijn in de stoel kruipt, weet hij precies waar en wat geboord en gevuld moet worden.

Maar juist om die gevallen van krimpnde pijn te voorkomen, doet een tandarts ook andere dingen. Zo reinigt hij bijvoorbeeld gebitten en geeft hij poetsadviezen. Ter voorkoming van allerlei acute problemen met het gebit worden ook op bredere schaal activiteiten ondernomen. Een voorbeeld hiervan vormen reclamecampagnes. De meesten van ons kennen waarschijnlijk wel de anti-snoep-affiches met dat tevreden grijnzende jongetje wiens mond nog het meeste weg heeft van een enigszins verroest fietsenrek. Andere voorbeelden van preventie zijn de school-tand-verzorging en het bij de Ster-snoepreclames in beeld gebrachte tandenborsteltje. Sleutelwoorden in de wereld van de tand-verzorging: bestrijden, voorkomen en

beschermen, kenschetsen ook het werk van de politie, ook al ligt het specialisme hier op een ander terrein: het bestrijden en voorkomen van en het beschermen tegen criminaliteit. Vaak wordt de politie geconfronteerd met situaties die reeds uit de hand gelopen zijn en door middel van repressief optreden „gesaneerd” moeten worden. Maar daarnaast besteden de meeste politiemensen veel tijd aan het voorkomen van misdrijven en andere ellende. Met enige fantasie is het opruimen van de balk op te vatten als het verwijderen van tandsteen. Bovendien onderneemt de politie – net zoals tandartsen op hun terrein dat doen – op bredere schaal activiteiten om criminaliteit te voorkomen. Lokale, regionale en zelfs landelijke acties of projecten die zich op speciale doelgroepen richten (scholieren bijvoorbeeld).

Waarschijnlijk zal elke politie-ambtenaar proberen criminaliteit te voorkomen. Zoals ook elke tandarts probeert tandbederf te voorkomen.

Omdat echter lang niet alles te voorkomen is, zal de politie ook nog heel wat moeten boren, gaten moeten vullen en rotte kiezen moeten trekken.

Samenvattend: Voorkoming van misdrijven is in belangrijke mate een politiezaak.

Elke politieman of -vrouw werkt immers mee aan het voorkomen van criminaliteit, al doet de een er wat meer aan dan de ander.

In de uitspraak „Voorkoming Misdrijven is een zaak van de politie en u” wordt met dat „u” de burger bedoeld. Dat is ook niet zo vreemd, want zoals we al eerder opmerkten is het voorkomen van misdrijven niet alleen een zaak van de politie, maar evenzeer een zaak van alle burgers.

Om nogmaals een vergelijking te maken. Een tandarts die louter en alleen patiënten heeft die kilo's toffees en ander snoepgoed verorberen en nooit en te nimmer hun tanden poetsen, kan na een tijdje zijn boren wel opbergen. Voor hem is er dan immers nog weinig eer te behalen. Dat geldt ook voor de politie. Als de burgers zelf totaal niet meer bereid zijn om iets te ondernemen om strafbare feiten te voorkomen, wordt de politietaak wel erg moeilijk, zo niet onmogelijk. Dit betekent dat als we strafbare feiten willen voorkomen, we steeds goed moeten beseffen dat zeer veel afhangt van de medewerking van de burgers. We spreken hier van een „maatschappelijk geïntegreerde aanpak” die bij het voorkomen van misdrijven noodzakelijk is. Als we even terugdenken aan de politiemans uit het interview, dan herinneren we ons dat hij tijdens de surveillance op een gegeven moment een raam van een school dicht deed. De politie deed hier aan voorkoming van misdrijven. De onderwijzer had onopzettelijk door het openlaten van een raam een misdaadbevorderende situatie gecreëerd. Stel nu eens dat alle onderwijzers van alle scholen altijd alle ramen open laten staan. Onnodig om te zeggen dat er dan geen houden meer aan zal zijn voor de politie. Dit voorbeeld maakt duidelijk dat de wil om misdrijven te voorkomen gedragen zal moeten worden door de mensen in de maatschappij, met andere woorden maatschappelijk geïntegreerd moet zijn.

Toch zitten er aan de maatschappelijk geïntegreerde aanpak van misdaadpreventie wel enige haken en ogen.

- Ten eerste verschilt de positie van de burger wezenlijk met die van de politie. Zo komt bij de politiemensen bestrijding en voorkomen van criminaliteit op de eerste plaats. Het is immers hun vakgebied. Bij de burger ligt dat anders.

Hij moet niet alleen oppassen dat hij geen slachtoffer wordt van een of ander delict, maar hij moet ook oppassen voor brand, ziekte, verkeersongevallen, kiespijn... Iedere specialist zal sterk de nadruk leggen op het voorkomen van ongelukken en ellende op zijn beroepsterrein. Zo zou een tandarts ons waarschijnlijk het liefste de hele dag met een tandenborstel in de weer zien. En de brandweer zou waarschijnlijk pas tevreden zijn als we in plaats van schilderijen brandblussers aan de wand hingen en we alle lampen zouden inruilen voor sprinklerinstallaties.

Maar de arme burger kan natuurlijk heel moeilijk aan al deze eisen voldoen. En zeker niet aan alle eisen tegelijkertijd!

Hij zal de afweging maken: „Is het me de moeite en het geld waard om op dit terrein voorzorgsmaatregelen te nemen of niet?”

De politie-ambtenaar zal zich daarom op een gegeven moment neer moeten leggen bij het feit dat een burger bewust kiest voor het niet nemen van maatregelen om een bepaald strafbaar feit te voorkomen.

Voor menige politiemans of -vrouw zal dit soms een wat moeilijk te verteren zaak zijn.

Maar... laten we eerlijk wezen. Had u bij een van uw tandartsbezoeken nog nooit zo'n vaag schuldgevoel, waarbij u dacht „eigenlijk zou ik voortaan maar eens wat meer en beter moeten poetsen?”

En... wat is daar van terecht gekomen?

- Een ander probleem dat zich bij die maatschappelijk geïntegreerde aanpak voordoet, is het feit dat onze maatschappij nu eenmaal niet alleen uit individuele burgers bestaat. Er zijn ook instellingen, raden, verenigingen, bureaus, colleges en organisaties waarbinnen mensen samenwerken. Al deze organisaties hebben in meerdere of mindere mate een bepaalde macht.

Zo bleek bijvoorbeeld uit het interview met de burger (par. 2.) dat deze best bereid was om zijn fiets in de stalling te zetten om zo diefstal te voorkomen, maar dat dit hem erg moeilijk gemaakt werd door het gebrek aan stallingen. Zoiets kan een gevolg zijn van overheidspolitiek, en een individuele burger kan hier in feite weinig aan veranderen.

Een soortgelijk voorbeeld vormt de woningbouwvereniging die huizen laat bouwen met voordeuren van bordkarton en tegelijkertijd van de nieuwe huurders eist dat ze een huurcontract tekenen waarin opgenomen is dat de huurders niets aan het gehuurde pand mogen veranderen, dus ook niet aan de bewuste voordeur.

Aan de hand van deze voorbeelden kan men zien dat men zich bij het voorkomen van strafbare feiten niet kan beperken tot de individuele burger, maar dat een maatschappelijk geïntegreerde aanpak van misdaadpreventie ook inhoudt dat hier allerlei instellingen en instanties bij betrokken zijn.

Samenvattend: Bij het voorkomen van misdrijven nemen de individuele burgers en de diverse instellingen waarin burgers zich georganiseerd hebben, een centrale plaats in. Zij zullen immers moeten meewerken aan het voorkomen van misdrijven en ze zullen heel vaak uitvoerders zijn van maatregelen om misdrijven te voorkomen.

In Appelveen is een moord gepleegd. Dader onbekend. De recherche komt erbij en begint zijn werk. Een moeilijke zaak.

Elke rechercheur zal ons kunnen vertellen dat iedere moordzaak weer totaal verschilt van alle voorgaande en dat voor de oplossing ervan geen vaste formule is te geven.

Dit betekent natuurlijk niet dat de met het onderzoek belaste rechercheur(s) als een kip zonder kop aan de slag gaan. Integendeel de 7 gouden W's vormen een belangrijk richtsnoer voor de manier van werken; een model dat aangeeft welke stappen men achtereenvolgens moet doorlopen om tot de oplossing van een zaak te komen.

Politie mensen zullen niet verbaasd zijn over de mededeling dat ook de politie-functionaris die zich in het bijzonder bezighoudt met het voorkomen van strafbare feiten „erg weinig algemene pasklare oplossingen voorhanden heeft, omdat de invulling van Voorkoming Misdrijven sterk afhangt van de plaatselijke situatie”.

Het voorkomen van inbraken vereist natuurlijk over het algemeen geheel andere maatregelen dan het voorkomen van vandalisme. Maar ook bij het voorkomen van een zelfde soort delict verschillen de maatregelen die men neemt vaak van geval tot geval, omdat net als bij moord de ene zaak de andere niet is.

Ook hier betekent dat echter niet dat men als een kip zonder kop aan de slag kan gaan.

Net zoals bij researchewerk moeten ook bij Voorkoming Misdrijven achtereenvolgens bepaalde stappen genomen worden*.

Stel bijvoorbeeld dat men iets wil doen aan het grote aantal inbraken in een bepaalde wijk.

Allereerst zal men zich dan moeten afvragen waarom het nodig is om speciaal hier tijd aan te besteden. Als deze vraag naar tevredenheid is beantwoord, zal men als volgende stap moeten bekijken wat er in de betreffende wijk eigenlijk aan de hand is. Bij wie wordt er in die wijk ingebroken?

Welke modus operandi wordt toegepast?

Wat voor maatregelen hebben de bewoners van de wijk genomen om inbraak te voorkomen? Welke maatregelen kunnen/willen ze verder nog nemen?

Via deze oriënterende stap kan men zich een beeld vormen van de bestaande situatie.

Vervolgens zal men moeten bekijken wat nodig is om die situatie te kunnen veranderen.

Deze oriënterende stap is vergelijkbaar met het sporenonderzoek en de getuigenverhoren bij een recherchezaak. Ook daar moet men zich immers allereerst een beeld vormen van de situatie die men aantreft. Maar terug naar Voorkoming Misdrijven. Na de oriëntatie bekijkt men wat er precies bereikt moet worden (welke doelen worden gesteld)**, en wat haalbaar is (aan welke randvoorwaarden is men gebonden).

* Voor de volledige VM-stappenmethode verwijzen we naar het hoofdstuk Projectplanning en Netwerkplanning. De delictgerichte hoofdstukken zullen ook een voor het betreffende delict uitgewerkte stappenmethode bevatten.

** Het stellen van doelen is bij Voorkoming Misdrijven moeilijker dan bij bijvoorbeeld een moordonderzoek van de recherche. Het doel van zo'n recherche-onderzoek is immers volstrekt duidelijk: zo snel mogelijk de dader(s) pakken en de bewijsvoering rond zien te krijgen.

Daarna maakt men een werkplan. Dit laatste is in principe hetzelfde als het draaiboek waar men bijvoorbeeld bij een groot recherche-onderzoek mee werkt. In zo'n werkplan of draaiboek staat precies wat er gedaan moet worden om de gestelde doelen te bereiken; kortom: wie doet wat, wanneer en waarom. Is dit gebeurd, dan kan men echt aan de slag. Het kan bijvoorbeeld zijn dat men in de wijk waar veel ingebroken wordt extra gaat/laat surveilleren. Een heel andere mogelijkheid is dat besloten wordt bij alle bewoners van de wijk langs te gaan om hen individueel beveiligingsadviezen te geven. Men kan echter ook een voorlichtingsavond voor de wijkbewoners organiseren of contacten leggen met de woningbouwvereniging en de vereniging van particuliere huiseigenaren. Mogelijkheden te over. En zoals gezegd zijn de oplossingen die men kiest, van geval tot geval verschillend en afhankelijk van de uitkomsten van de oriëntatie en van de doelen die men zich gesteld heeft en de randvoorwaarden waarbinnen men moet werken. Tenslotte stelt men zich als laatste stap de vraag wat men bereikt heeft (men evalueert wat men gedaan heeft en in hoeverre de gestelde doelen bereikt zijn).

Samenvattend: Bij veel politiewerk (bijvoorbeeld een moordzaak) is het onmogelijk om vooraf pasklare oplossingen te geven. Dat geldt ook voor de preventie (het voorkomen) van misdrijven. Wat echter wel bestaat is een manier van werken; de wijze waarop men een bepaalde zaak moet aanpakken.

Bij het voorkomen van misdrijven houdt deze aanpak in dat men, alvorens echt aan de slag te kunnen gaan, een aantal stappen moet ondernemen.

De belangrijkste stappen zijn: een goede analyse van de bestaande situatie (oriëntatie), de bepaling van wat men wil (doelen) en van wat haalbaar is (randvoorwaarden). Op basis hiervan maakt men dan een werkplan(netje) of draaiboek en pas daarmee treedt men echt voor het voetlicht en gaat men aan de slag. Tenslotte is dan nog van belang om achteraf te bekijken wat er nu precies gedaan en bereikt is. Dit laatste noemt men de evaluatie-stap.

In paragraaf 3 zagen we al dat de preventie van strafbare feiten iets is dat in de rugzak van elke politieman of -vrouw zit. Preventie maakt ook deel uit van de taakopdracht van de politie. De juridische achtergronden hiervan worden in bijlage 1 behandeld.

Om nu een antwoord te geven op de vraag wat de politie in het algemeen aan preventie doet, is het zinnig om het begrip preventie in politietermen te omschrijven. „Het herkennen, inschatten en beoordelen van het criminaliteitsrisico en het vervolgens ondernemen van een zodanige actie, dat dat risico wordt weggenomen of verminderd”.

Het herkennen, inschatten en beoordelen is een bekend rijtje van de politieschool. Door opleiding en kennis van de (plaatselijke) criminaliteit is iedere politieman of -vrouw daar uitstekend toe in staat. Bij het ondernemen van actie kunnen we twee vormen onderscheiden: individuele en structurele activiteiten.

1. Individuele activiteiten van politiemensen:

Dit soort activiteiten is over het algemeen direct zichtbaar. Je **herkent** als politieambtenaar op een bepaald moment een misdaad-bevorderende situatie (een open schoolraam), je **schat het risico in** dat hierdoor ontstaat (insluiping) en je **doet er iets aan** om dit risico weg te nemen of te verminderen (je sluit het raam).

2. Structurele activiteiten van politiemensen:

Nu bestaat natuurlijk de mogelijkheid dat je als politieambtenaar niet één keer, maar wel honderd keer achter elkaar een zelfde type misdaad-bevorderende situatie herkent, bijvoorbeeld zo wat bij elke school staat steeds weer een raam open. Op dat moment is het logisch om de zaak breder – op een meer structurele manier – aan te pakken.

Zo kan je bijvoorbeeld in het eigen werkgebied proberen om in samenwerking met andere mensen (de onderwijzeres, de wethouder van onderwijs, de schoolhoofden) een blijvende oplossing te zoeken voor het probleem.

Ook de HKD kan natuurlijk signaleren dat opeens heel vaak met een zelfde modus operandi ingebroken wordt in een bepaalde wijk. Naar aanleiding hiervan kan de politie dan eventueel een actie ter voorkoming van dit type inbraken opzetten.

Na deze korte toelichting op wat VM in zijn algemeenheid voor de politie betekent, gaan we vervolgens in op de vraag wat preventie nu concreet voor de afzonderlijke politietaken inhoudt.

De hieronder vermelde politietaken kunnen onderdelen van iemands algemene taak zijn of specialismen. Uiteraard zijn niet alle situaties die zich bij de Nederlandse politie voordoen, volledig beschreven.

We hebben slechts een globaal overzicht gemaakt, dat met enige fantasie door de lezer uitgebreid kan worden.

Voorbeelden van preventieve activiteiten bij de afzonderlijke politietaken

4.2.

De wijkdienst

De wijkagent is zeer goed bekend met het gebied dat hij (of zij natuurlijk) onder zijn hoede heeft en lopend of op de fiets doorkruist.

Hij doorziet de situaties die overtredingen in de hand werken, zoals slecht verlichte parkeerplaatsen of gammele hekwerken rond een bouwplaats.

Hij kan z'n bevindingen doorgeven aan de korpsleiding, die daar met derden een oplossing voor zou kunnen zoeken.

De afstand tussen de wijkagent en de buurtbewoners is, als het goed is, klein.

Soms houdt hij spreekuur in het buurthuis of wijkcentrum. Vaak zullen daar ook allerlei sociale problemen boven tafel komen.

Bekendheid met dergelijke problemen helpen de agent bij zijn taakuitoefening. Zo heeft een begripvol optreden van de wijkagent bij een burenruzie menige vechtpartij in de kiem gesmoord. Veelal werkt hij samen met andere diensten die ook een preventieve taak in de maatschappij hebben, zoals maatschappelijk werk en reclassering.

Soms zal het noodzakelijk zijn dat hij samen met deze instellingen een oplossing (preventieplan) bedenkt voor een specifiek probleem.

De assistentie-surveillance

De assistentie-surveillant is primair bereikbaar en beschikbaar om te reageren op meldingen. Ter plaatse neemt hij of zij de eerste maatregelen en bereidt het werk van de collega's voor.

Als iemand die als een van de eersten ter plekke is, lukt het hem vaak de **oorzaak** van het incident in te schatten.

De assistentie-surveillant kan daarom de slachtoffers soms preventie-tips geven; bij

voorbeeld het hoofd van de school waar ruiten zijn ingegooid, erop wijzen dat de losliggende stenen voor het gebouw, uitnodigend kunnen werken. Komt hij bepaalde misdaad-bevorderende situaties vaak tegen, dan kan hij dat doorgeven aan de ambtenaar VM.

Bij tactvol en voorkomend optreden kan de assistentie-surveillant bewerkstelligen dat het publiek positief reageert. Dit heeft ook invloed op de aangifte- en getuigebereidheid.

De preventieve surveillance

De surveillant moet een open oog hebben voor misdaad-bevorderende situaties. En dat zijn er nogal wat.

Een industrieterrein is bijvoorbeeld 's nachts door zijn verlatenheid een gebied waar onbevoegden gemakkelijk kunnen rond-snuffelen.

Openstaande ramen en deuren, niet afgesloten vrachtauto's, soms met het contactsleuteltje er nog in, vragen om moeilijkheden.

Ook bouwplaatsen hebben de speciale aandacht van de surveillanten: hoe is het gereedschap opgeborgen? Hoe is het hang-en-sluitwerk, is er een hek om het bouwobject?

En overdag de winkels: staan er goederen buiten de winkel, heeft de winkelier daar zicht op; hoe staat het met de inrichting van de winkel? Ook kan erop worden gelet of fietsen wel op slot zijn gezet.

De surveillant kan als hij misdaad-bevorderende situaties aantreft, direct de desbetreffende eigenaar of andere verantwoordelijke personen waarschuwen en adviseren.

Door dergelijke preventieve surveillances kan men er een beeld van krijgen hoe bepaalde delicten voorkomen kunnen worden.

In sommige gevallen is het noodzakelijk om er als korps, als groep of als wijkteam iets aan te doen. Hierbij kan de ambtenaar VM een coördinerende rol spelen.

Soms is het nodig bepaalde problemen meer gericht aan te pakken (project-surveillance). Bijvoorbeeld wanneer men te maken heeft met veel inbraken in woningen van mensen die op vakantie zijn. De politie kan in zo'n situatie de mensen activeren aan haar op te geven wanneer men op vakantie is. De desbetreffende woningen kunnen dan tijdens de surveillance speciaal in de gaten worden gehouden. Ook kan men de vakantiegangers erop wijzen welke maatregelen ze zelf kunnen nemen om de kans op inbraak in hun woning te verminderen (bijvoorbeeld goede staat van hang-en-sluitwerk, geen duidelijke tekenen van afwezigheid zoals constant dichte gordijnen enz.).

Verkeer

Naast verkeersovertredingen komen ook verkeersmisdrijven voor, bijvoorbeeld het rijden onder invloed of het doorrijden na een aanrijding. Het zijn niet de gemakkelijkste zaken om aan te pakken.

De duidelijke aanwezigheid van de politie werkt op zichzelf al preventief, maar daarnaast kunnen ook met bepaalde maatregelen misdrijven (en de daar vaak uit voortvloeiende ongelukken) voorkomen worden.

We noemen het regelmatig controles houden in de nabijheid van uitgaanscentra of het opleggen van een rijverbod aan iemand die in kennelijke staat achter zijn stuur wil kruipen.

De parkeerwachter

De primaire taak van een parkeerwachter is erop te letten of de tijd op de parkeermeter of de parkeerschijf niet overschreden is. Hierbij kan hij of zij natuurlijk ook eens kijken of de auto's wel zijn afgesloten en of er geen waardevolle goederen zijn „uitgestald”. In voorkomende gevallen kan de parkeerwachter wat al te nonchalante automobilisten op hun nalatigheid wijzen.

Als de parkeerwachter vaak niet-afgesloten auto's aantreft kan hij in samenwerking met de ambtenaar VM een actie „open auto” organiseren om het probleem structureel aan te pakken.

De HKD

Bij het opzetten van een preventieproject is goede informatie over de plaatselijke criminaliteit belangrijk. De HKD-systemen, die informatie geven over daders, slachtoffers, plaatsen van misdrijf, tijdstippen en modi operandi, zijn derhalve uitermate belangrijk. Vooral voor de „kleinere” delicten zoals fietsen-diefstal en dergelijke.

Men moet wel beseffen dat de HKD-gegevens alléén vaak niet voldoende zijn om een project te beginnen. Om het „dark-number” te verminderen, zal men aandacht moeten besteden aan mutaties en de registratie daarvan.

HKD-mensen kunnen preventief werken door bijtijds gegevens door te geven aan de ambtenaar VM.

De recherche

Als iemand in geval van inbraak de politie belt, hoopt hij natuurlijk dat de recherche de dader(s) in de kraag kan vatten en het gestolene opspoort. Dit is ook de eerste taak van de recherche. Toch zal de recherche, al is het kwaad bij haar komst al geschied, gelijk de gelegenheid te baat kunnen nemen het slachtoffer enige preventie-adviezen voor de toekomst te geven. De rechercheurs kunnen wijzen op de inbraakgevoelige plaatsen en vertellen wat hier tegen gedaan kan worden en waar eventueel nader advies kan worden

ingewonnen.

Als er binnen een buurt veel inbraken plaatsvinden, moet aan meer structurele oplossingen worden gedacht. Een rechercheur kan via een buurtonderzoek nagaan hoe het staat met de bescherming van inbraakgevoelige plaatsen in woningen.

Hij kan dan bijvoorbeeld tot de ontdekking komen dat het hang-en-sluitwerk van de woningen nauwelijks voldoet. In samenwerking met de ambtenaar VM kan dit euvel worden aangepakt.

De kinderpolitie

Van een rechercheur bij de kinderpolitie wordt verwacht dat hij of zij begrip heeft voor de achtergronden van het (wan)gedrag van jongeren en een preventieve taak vervult op het gebied van de kinderbescherming. Vaak is de rechercheur van de kinderpolitie de eerste die met het kind en de ouders (verzorgers) in contact komt als er moeilijkheden zijn. Zo lopen bijvoorbeeld tegen vakantietijd en voor examens nogal wat kinderen weg van huis. Met behulp van telex en andere opsporingsmethoden wordt het kind gevonden en weer thuisgebracht.

Ogenscheinlijk is de zaak dan opgelost. De oplossing van de achterliggende problemen heeft echter vaak meer tijd nodig. Deze tijd kan de rechercheur van de kinderpolitie meestal niet in een zaak steken. Wel kan hij of zij als tussenpersoon fungeren tussen het kind, de ouders en tal van hulpverlenende instanties zoals onder andere de Raad voor de Kinderbescherming, Stichting Jeugd en Gezin, Stichting Onderdak en soms ook (zogenaamde alternatieve) instellingen als JAC en Release. Hiermee helpt hij of zij te voorkomen dat kinderen mishandeld worden of op het criminele pad terecht komen.

De dienst bijzondere wetten

Ook binnen deze dienst kan de politie iets doen aan de voorkoming van misdrijven. Om een voorbeeld te geven: Men kan regelmatig de houders van een bijzondere machtiging voor een vuurwapen of van een jachtacte bezoeken. De aanwezige wapens en munitie kunnen dan gecontroleerd worden, en de manier waarop een en ander is opgeborgen. Indien nodig kan men adviseren een inbraakwerende kast voor die vuurwapens aan te schaffen.

De dienst verdovende middelen

Naast haar repressieve taak kan de verdovende-middelenrecherche een belangrijke signalerende functie hebben. Tijdens repressieve acties doet zij immers de nodige kennis op over gebruikersplaatsen, verkoopplaatsen, gebruikte middelen etc. Deze informatie is nuttig voor iedereen die iets aan de preventie van druggebruik wil doen.

Dit hoeft niet alleen de ambtenaar VM te zijn, maar bijvoorbeeld ook het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs en de afdeling Welzijn van de gemeente. Deze kunnen dan gaan praten met schoolhoofden, schooldecanen en dergelijke over het gebruik van verdovende middelen voor scholieren. Bij gebleken problemen kunnen projecten op scholen voor ouders en leerlingen worden opgezet, waarin (objectieve!) voorlichting over drugs wordt gegeven.

De politie te water

Veel voorkomende criminaliteit op het water bestaat uit de diefstal van plezierbootjes of van spullen uit boten.

Als tijdens de surveillance boten worden gesignaleerd bij aanlegplaatsen die aantrekkelijk zijn voor dieven, kan de politie de eigenaars hiervoor waarschuwen. Wellicht dat de laatste het zekere voor het onzekere nemen en de boten op een veiliger plaats aanmeren.

Uit het nalopen van rapportenboeken, aangifte-registers en dergelijke kan blijken dat op bepaalde plaatsen de kans op „watersport-criminaliteit” hoog is.

Een dergelijk probleem kan niet worden opgelost door individueel en incidenteel de watersporters te waarschuwen. Het is dan beter dat de plaatselijke politie samen met de ambtenaar VM het probleem op een meer structurele wijze aanpakt.

Maar de politie te water heeft natuurlijk niet alleen te maken met criminaliteit op het gebied van de watersport. Ook de verontreiniging van ons oppervlaktewater heeft bijvoorbeeld volop de aandacht.

Van de kant van de politie bestaat de bestrijding hiervan voornamelijk uit het in de gaten houden van potentiële vervuilers tijdens de surveillance, soms in samenwerking met de dienst luchtvaart.

Deze surveillances hebben zowel een repressief aspect (opsporing van strafbare feiten) als een preventief aspect.

De preventieve werking zal waarschijnlijk groter zijn naarmate meer vervuilers gepakt worden en algemeen bekend is dat er controles worden uitgeoefend.

De voorlichting

Hoe komt de politie bij het publiek over?

Een belangrijk punt, zeker voor een goede samenwerking tussen politie en burgers. Bovendien, wanneer het publiek bereid is, om met de politie samen te werken, bestaat er een klimaat waarin het plantje preventie kan gedijen.

De voorlichter kan mede door zijn contacten binnen en buiten het korps ertoe bijdragen dat zo'n klimaat ontstaat c.q. in stand wordt gehouden. Zo draagt ook het bureau Voorlichting z'n steentje bij aan het voorkomen van misdrijven. Ook is de voorlichter bij uitstek de persoon die extern informatie kan verschaffen over de werkzaamheden van de ambtenaar VM.

De staf

Stafffunctionarissen kunnen zorgen voor een goede samenwerking tussen de politie en andere instellingen die zich bezighouden met het voorkomen van misdrijven.

Stafffunctionarissen kunnen er voorts op toezien dat preventieve activiteiten worden geëvalueerd en zonodig bijgesteld. Ook wat betreft het motiveren van de politiemensen voor het verrichten van preventieve activiteiten, is er voor de staf een belangrijke taak weggelegd.

In de voorgaande paragraaf hebben we een eerste samenvatting trachten te geven van hetgeen politiemensen zoal aan het voorkomen van misdrijven doen of zouden kunnen doen.

Het ligt voor de hand dat het weinig efficiënt zou zijn, als al deze preventieve activiteiten geheel los van elkaar ontwikkeld zouden worden. Er moet dus een soort centrale figuur bij elk korps en district aanwezig zijn, die alle activiteiten in zijn of haar korps of district op het gebied van voorkoming misdrijven coördineert: een ambtenaar Voorkoming Misdrijven. Over het hoe en waarom van zijn of haar werk willen we hier graag wat zeggen.

Een eigen taak binnen de organisatie . . .

Ambtenaren VM werken in elk korps van de gemeentepolitie en in elk district van het Korps Rijkspolitie. Zij verrichten hun taak onder verantwoordelijkheid van de korpschef of de districtscommandant. Het zijn politiemensen, speciaal belast met de coördinatie en de ondersteuning van preventie-activiteiten. Ze werken daarbij samen met alle korpsleden

en met derden die op het gebied van misdaad-preventie een inbreng kunnen leveren.

Ze doen dit werk, omdat bij de bestrijding van criminaliteit repressie alléén niet voldoende is. Alleen als preventie en repressie elkaar aanvullen, komt men tot een effectieve criminaliteitsbestrijding.

Ambtenaren VM dienen te beschikken over een aantal specifieke bekwaamheden, zoals goede contactuele eigenschappen, organisatie-talent en inzicht in de politie-organisatie.

Binnen de eigen organisatie coördineren zij de activiteiten op het terrein van de misdaad-preventie en houden zij zich bezig met het opzetten, begeleiden en activeren van plaatselijke preventieprojecten.

Zowel in- als extern geven zij adviezen op hun vakgebied. Om een indruk te krijgen van criminaliteitsproblemen in hun werkgebied bestuderen ze de politie-cijfers en de gegevens van de slachtoffer-enquêtes van het W.O.D.C. en luisteren ze naar signalen van politiemensen, maatschappelijke instellingen, de pers en het publiek.

Bij het geven van voorlichting over preventieve activiteiten maken ze gebruik van folder-materiaal, demonstratie-materiaal en dergelijke en audiovisuele hulpmiddelen.

Inventiviteit is bij hun werk zeer belangrijk.

... maar samenwerking staat voorop!

Ambtenaren VM mogen geen egotrippers zijn. Ze kunnen hun werk nooit alleen doen en moeten bereid zijn tot het uitwisselen van gegevens. Voor een goede voorlichting naar de burger toe, is het noodzakelijk dat ook de eigen korpsleden goed en volledig geïnformeerd worden. Ambtenaren VM dienen uiteraard ervoor te zorgen dat ook zij zelf voldoende terzake kundig blijven, up-to-date zijn met de ontwikkelingen van de criminaliteit in hun werkgebied. Ze moeten geloof en vertrouwen hebben in het werk dat ze doen. Hun enthousiasme kan een uitstralingseffect sorteren naar de andere korpsleden en naar het publiek.

Ze verwerken de behoeften van het korps en van de burger op het gebied van misdaadpreventie in plaatselijke projecten en houden de regio-coördinator VM van hun bevindingen op de hoogte. Zelf ontvangen ze van de laatste de nodige ondersteuning en begeleiding bij hun werkzaamheden.

In paragraaf 3 werd al opgemerkt dat er tussen politiemensen die zich bij uitstek bezighouden met het voorkomen van misdrijven (de ambtenaren VM), een goed en intensief contact moet bestaan.

Hiervoor is de organisatie Voorkoming Misdrijven in het leven geroepen. Hierbij moet men het woord „organisatie” overigens niet al te zwaar opvatten.

In paragraaf 3 is uiteengezet dat voor het voorkomen van misdrijven geen algemeen geldende pasklare oplossingen gegeven kunnen worden. De preventieve maatregelen die genomen worden, moeten immers gebaseerd zijn op de analyse van de plaatselijke situatie waarin een bepaald strafbaar feit plaatsvindt.

Preventie is dus in eerste instantie een aangelegenheid voor de korpsen, districten en landgroepen afzonderlijk. De ambtenaar VM speelt daarbij een belangrijke rol, omdat hij de beschikking heeft over specifieke kennis en hulpmiddelen op het terrein van het voorkomen van misdrijven.

De organisatie VM dient er in de eerste plaats voor om de ambtenaren VM van die kennis (bijvoorbeeld slachtoffergegevens) en hulpmiddelen (van folderrekken tot dia-apparatuur) te voorzien. We spreken in dit verband van een **ondersteuningsfunctie**.

Daarnaast is de organisatie VM van belang voor het (zonodig) op elkaar afstemmen van preventieve activiteiten die in verschillende korpsen en districten plaatsvinden. Dit op elkaar afstemmen van activiteiten noemen we **coördineren**. Ter verduidelijking van dit vrij abstracte begrip een voorbeeld.

De politie van de gemeente Kneet wil iets gaan doen aan de diefstal van fietsen. Een van de mogelijke maatregelen is de burger ertoe te bewegen het framenummer van zijn fiets te noteren, om zo in geval van diefstal betere aangifte te kunnen doen. De gestolen fietsen uit Kneet blijken echter vooral te worden verkocht in Soetendonck. De activiteiten in Kneet zullen weinig zin hebben als niet in Soetendonck regelmatig wordt gecontroleerd of er vermiste fietsen (herkenbaar door middel van het framenummer) uit de gemeente Kneet bij de tweedehandsrijwielhandelaren staan. Met andere woorden: de activiteiten in de korpsen van Kneet en Soetendonck moeten op elkaar worden afgestemd. Bij dit afstemmen van activiteiten moet terdege worden beseft dat de **verantwoordelijkheid voor de af te stemmen activiteiten berust bij het bevoegd gezag**.

Samenvattend kunnen we stellen dat de organisatie Voorkoming Misdrijven is belast met de bevordering van efficiency en effectiviteit van de lokale preventie-activiteiten door middel van afstemming en ondersteuning.

In een notedop geschetst, ziet de organisatie Voorkoming Misdrijven er als volgt uit:

Lokaal niveau

Bij elk korps, district of dienst is een ambtenaar Voorkoming Misdrijven werkzaam. In totaal zijn het er ongeveer 170. Hun taakomschrijving luidt aldus:

„Het signaleren, bestrijden en voorkomen van misdaadbevorderende situaties en gedragingen, alsmede het voorlichten en stimuleren van belanghebbenden ter zake van door hen te nemen maatregelen om het plegen van strafbare feiten te voorkomen of te bemoeilijken en zichzelf tegen de directe gevolgen van zodanige feiten te beschermen”.
Bron: Regeling Politie Misdaadvoorkoming.

Regionaal niveau

Om de activiteiten van de ambtenaren VM te coördineren en te ondersteunen zijn 22 regiobureaus geformeerd. Op een regiobureau zijn 4 functionarissen werkzaam: de regionaal coördinator VM (RC), de ambtenaar techno-preventie, de algemene-preventie-ambtenaar en een administratieve kracht. De regiobureaus zijn gesitueerd bij de 14 centrumkorpsen van de GP en de 8 centrumdistricten van het korps RP.

De relatie tussen een regionaal coördinator en de ambtenaar VM in die regio, ligt op het adviserende vlak. Er is hier geen sprake van bevoegdheden in hiërarchische zin (zoals ook niet in de relatie tussen de ambtenaar VM en zijn collega's in het korps/district). Aanbevelingen kunnen pas na een beslissing door het bevoegd gezag in aanwijzingen worden omgezet.

Landelijk niveau

Het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven (LBVM) coördineert de activiteiten van de regionaal coördinatoren en heeft een ondersteunende functie voor de regionale VM-functionarissen.

Bij deze ondersteuning moet men denken aan:

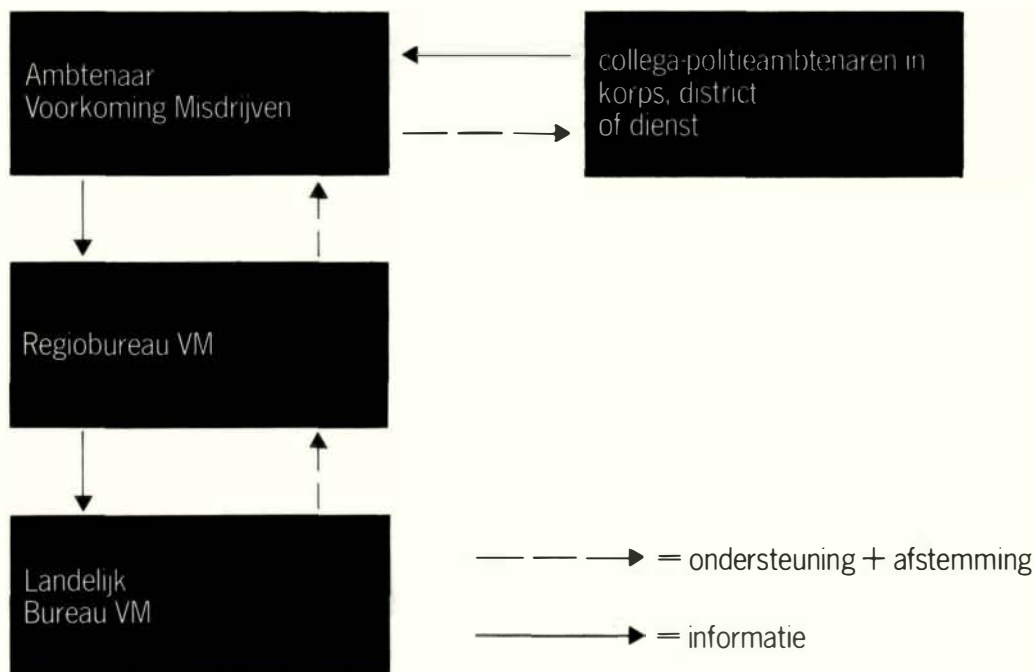
- het aanleggen van een documentatiebestand, het beschikbaar stellen van tentoonstellingsmateriaal
- het aanmaken en beschikbaar stellen van voorlichtingsmaterialen
- het uitvoeren van technische en wetenschappelijke onderzoeken
- het verzorgen van opleidingen.

6.3.

De ambtenaar VM in de organisatie VM

Ondersteuning en afstemming vereisen een continue stroom van informatie en hulpmiddelen tussen het lokale, regionale en landelijke niveau.

In de onderstaande figuren is dat schematisch weergegeven.

Wat houdt dit plaatje nu concreet in voor de ambtenaar Voorkoming Misdrijven?

De ambtenaar VM en het eigen korps/district

In paragraaf 4 hebben we gezien dat in het werk van politiemensen vaak een stukje preventie om de hoek komt kijken, terwijl we in paragraaf 5 opmerkten dat de ambtenaren VM zich binnen hun korps of district bezighouden met de coördinatie van deze

preventie-activiteiten. Daarnaast stelt de ambtenaar VM zijn specifieke kennis en de hulpmiddelen op het terrein van voorkoming misdrijven beschikbaar voor alle politiemensen in het korps/district.

De ambtenaar VM en het Regio- en Landelijk Bureau VM

Het regiobureau heeft voor de ambtenaar VM een tweeledig nut:

- In de eerste plaats zorgt de regionaal coördinator ervoor dat de preventieve activiteiten van de verschillende korpsen en districten op elkaar worden afgestemd.
- In de tweede plaats heeft het regiobureau een ondersteunende functie voor de ambtenaar VM. Op het regiobureau zijn hulpmiddelen en informatie (bijvoorbeeld over de ontwikkeling van een bepaald soort delict in de regio) voorhanden.

Een deel van deze hulpmiddelen en informatie is van het Landelijk Bureau afkomstig en in die zin heeft het Landelijk Bureau dus een indirecte ondersteunende functie voor de ambtenaar VM.

Het is echter niet alleen de ambtenaar VM die baat heeft bij de informatie en hulpmiddelen die door het regiobureau of Landelijk Bureau worden geleverd. De omgekeerde informatie-stroom is minstens even belangrijk.

De ambtenaar VM doet immers ervaringen op met activiteiten en projecten op het terrein van voorkoming misdrijven. Deze ervaringen zijn uitermate nuttig om het inzicht te vergroten in de effecten van de toegepaste preventieve maatregelen. Het is vanzelfsprekend van belang dat ook andere ambtenaren VM kunnen profiteren van die nieuwe inzichten.

Om dat te bereiken dienen de ervaringen die men opdoet bij lokale projecten of activiteiten, aan het regiobureau te worden doorgegeven. Het regiobureau zorgt ervoor dat deze ervaringen ook aan andere ambtenaren VM in de regio ten goede komen en speelt de informatie door naar het Landelijk Bureau.

Het Landelijk Bureau kan in samenwerking met regiobureaus de ervaringen die in de diverse regio's in het land worden opgedaan, met elkaar vergelijken. Door dit vergelijken kan de kennis over de effectiviteit van bepaalde preventieve maatregelen verder worden vergroot. Deze kennis kan dan weer via de regiobureaus aan alle ambtenaren VM worden overgedragen. Bij dit alles is het natuurlijk van groot belang dat de lokale ervaringen zo goed mogelijk (schriftelijk) worden vastgelegd, bijvoorbeeld in evaluatierapporten die – we zeiden het al in paragraaf 3 – na afloop van een actie, activiteit of project moeten worden opgesteld.

De voorgaande paragrafen waren in eerste instantie bedoeld om u, ambtenaar Voorkoming Misdrijven, de hele VM-legpuzzel nog eens uit de doeken te doen. Nu komen we echter weinig verder als u die VM-legpuzzel kent, maar uw collega's nog stuurloos met de stukjes zitten te schuiven. Want als dat binnen uw korps, landgroep of district het geval is, valt er voor u op het gebied van het voorkomen van misdrijven nog weinig aan te pakken en te coördineren.

U zult dus allereerst uw collega's en chefs voor VM moeten zien te interesseren en te motiveren zodat zij – meer dan voorheen – daadwerkelijk hun medewerking aan VM zullen willen verlenen.

Een eerste en voor de hand liggende stap is dat u uw collega's en chefs voorlicht over wat VM is, hoe het werkt en hoe de VM-wereld georganiseerd is. We noemen dit interne voorlichting. Nu is het natuurlijk niet de bedoeling dat u op dit moment enthousiast naar de hal van het politiebureau rent, op een zeepkist klautert en de toevallig passerende collega's toeschreeuwt dat ze toch vooral VM moeten kopen. Een goede en succesvolle interne voorlichting vereist een degelijker aanpak.

Wij willen u bij het organiseren van de interne voorlichting in uw werkgebied enige hulp bieden. In 7.2. behandelen we in het kort de belangrijkste methoden die bij interne voorlichting gehanteerd kunnen worden. Daarna bespreken we in 7.3. een aantal punten die u bij het opzetten en uitvoeren van de interne voorlichting niet uit het oog mag verliezen. Als één van de methoden om interne voorlichting te verzorgen geven we een voorbeeld van een lezing voor collega's.*

De interne voorlichting kan schriftelijk en/of mondeling geschieden.

1. Schriftelijk

De informatie die u wilt verschaffen, draagt u over door middel van een folder, stencil of een brief.

Bijzonderheden:

U kunt schriftelijk heel duidelijk formuleren. Tijdens het schrijven van de tekst kunt u steeds verbeteringen aanbrengen. U kunt het verhaal ook illustreren.

Schriftelijke voorlichting heeft wel het nadeel dat u maar moet afwachten of men het verhaal leest en als men het leest, of men de inhoud begrijpt.

* U treft bij dit hoofdstuk enige dia's aan ter ondersteuning van deze lezing.

** Meer uitgebreide informatie hierover treft u aan in de syllabus „Voorlichting en Voorkoming Misdrijven“, die wordt verstrekt bij de cursus Misdaadpreventie.

2. Mondeling

a. De lezing voor een groep

De lezing is een veel gebruikte methode om informatie over te dragen.

Het rendement van een lezing houdt direct verband met:

- een gedegen voorbereiding
- een duidelijk en logisch betoog
- verzorging van follow-up, b.v. in de vorm van een syllabus of iets dergelijks, waarin de belangrijkste elementen nog eens herhaald worden.

Bijzonderheden:

Er is bij een lezing sprake van twee-richting-verkeer. U ziet en hoort direct de reacties van uw toehoorders, waarop u dan kunt inspelen. Er kunnen door uw toehoorders ook vragen worden gesteld.

Het nadeel van een lezing is dat uw gehoor vrij snel de inhoud van het verhaal zal vergeten. (Na ca. 20 minuten luisteren gaat de aandacht verslappen). Dit kan worden gecompenseerd door na afloop van de lezing schriftelijke informatie te geven.

b. De discussie met de groep

De discussie is bij uitstek geschikt om nieuwe kennis en informatie over te dragen en af te stemmen op de doelgroep.

Bijzonderheden:

Bij een discussie met een groep kunnen de deelnemers zelf hun conclusies trekken uit datgene wat besproken wordt. Het zijn dan hun eigen conclusies; er wordt niets van bovenaf opgelegd. Hierdoor is de acceptatie van het nieuwe groter. Elke deelnemer aan de discussie kan een actieve inbreng hebben. Ook dat werkt motiverend om over de stof

(VM) na te denken.

Wil een discussie zinvol zijn, dan is een goede leiding onontbeerlijk. Daarvoor is in feite een training nodig.

De discussieleider moet de lijn van het verhaal in de gaten houden, conclusies bundelen en deze eventueel op een bord of op een flipover schrijven. Hij moet ervoor zorgen dat elke deelnemer een even grote inbreng kan hebben.

c. Het tweegesprek

Dit is het bekende gesprek „onder vier ogen”.

Bijzonderheden:

Bij een tweegesprek kan over en weer gedetailleerde informatie worden aangedragen. Specifieke problemen kunnen concreet worden besproken. De betrokkenheid bij een tweegesprek is, mits het gesprek plaatsvindt op basis van wederzijds vertrouwen, erg groot.

Een bezwaar van het houden van tweegesprekken is dat deze veel tijd vergen.

d. De demonstratie

De demonstratie kunt u beschouwen als de illustratie van uw verhaal. Als u het bijvoorbeeld heeft over „misdaadbevorderende situaties”, dan zal dit geen kreet blijven als u door middel van een dia een voorbeeld van een dergelijke situatie laat zien. Wanneer u uw collega's wilt informeren over fietssloten, hangen en sluitwerk, e.d. laat ze die dan zien.

Bijzonderheden:

Bij een lezing heeft een demonstratie het voordeel dat men actief bij het verhaal wordt betrokken. Het verhaal gaat meer leven. Beseft u wel, dat indien u tijdens een lezing b.v. sloten rond laat gaan, dit onrust veroorzaakt. Het is beter om na de lezing de gelegenheid te geven dit soort zaken te bekijken.

Een voorbeeld van een combinatie van de hiergenoemde methoden voor het verzorgen van interne voorlichting is:

1. Een twee-gesprek met uw chef (als voorbereiding op uw activiteiten t.b.v. de interne voorlichting)
2. Een (korte) lezing voor de doelgroep
3. De lezing laten volgen door een discussie met die groep (de lezing en de discussie „illustreert” u met dia's, preventiemiddelen, foldermateriaal, etc.)

4. Na afloop van de discussie reikt u schriftelijke informatie uit.
5. In twee-gesprekken met collega's gaat u nader in op details.

De combinatie die u in de praktijk kiest, is afhankelijk van de problemen die u tegenkomt en van hetgeen u met interne voorlichting wilt bereiken.

7.3.

Stappen bij interne voorlichting

Het zal duidelijk zijn, dat het geen zin heeft om zo maar iets over VM te gaan vertellen. Er is een bepaalde aanpak nodig. Hier hanteren we als voorbeeld voor een aanpak, een model dat bestaat uit de volgende 9 stappen: *

Stap 1. Signalen

Allereerst moet u zich afvragen of er signalen zijn, die erop wijzen dat binnen uw korps/groep/district een onjuist of incompleet beeld bestaat over VM.

Bijvoorbeeld:

- Men ziet u alleen als een uitdeler van kalenders, stickers en affiches.
- Men ziet VM alleen als inbraak(techno)-preventie (sloten/beveiligingsadviezen), of alleen als preventie m.b.t. schoolvandalisme, of alleen als voorlichting, of alleen als
- U merkt dat bijna niemand u ooit met een verzoek, opmerking of vraag over VM benadert.

U kunt het beste ook zelf actief aan het werk gaan om uit te vinden wat voor ideeën en beelden men van VM heeft. Bijvoorbeeld door met diverse chefs en collega's eens over VM te praten.

Stap 2. Oriëntatie

a. Ten dele ligt deze stap in het directe verlengde van de voorgaande stap. U moet een duidelijk beeld zien te krijgen van hoe uw chefs/collega's over VM denken en van hetgeen ze er vanaf weten.

Mocht er een onjuist beeld over VM blijken te bestaan, dan dient u na te gaan hoe dat is ontstaan. Komt dat b.v. door gebrek aan informatie, een fundamenteel andere visie op politiewerk, „koud-water vrees”, etc.?

b. Ook is het van belang dat u nagaat wie u allemaal in uw werkgebied wilt gaan informeren over VM. Met andere woorden: wat zijn mijn doelgroepen voor de interne voorlichting in mijn korps/district/groep. Voorbeelden van doelgroepen zijn:

- de leiding
- de staf
- de landgroepen
- de ploegbrigadiers
- de surveillancedienst

* De oplettende AVM'er zal het daarbij ongetwijfeld opvallen dat de in 7.2. beschreven aanpak van de interne voorlichting sterke overeenkomst vertoont met de welbekende stappen- of projectplanningsmethode. Deze overeenkomst is niet toevallig. Het voorbereiden en uitvoeren van alle activiteiten die verbonden zijn aan het geven van interne voorlichting, kan men immers vergelijken met het opzetten en uitvoeren van een VM-project.

c. Bij deze oriënterende stap dient u echter niet alleen anderen onder de loep te nemen. U dient ook uzelf een spiegel voor te houden! Als u namelijk iets aan voorlichting denkt te gaan doen, moet u zich nu al afvragen of u de juiste eigenschappen heeft om informatie aan anderen over te dragen.

Bijvoorbeeld:

- enthousiasme: Uw gehoor moet merken dat u in uw verhaal gelooft; dat u er helemaal achter staat.
- kennis van zaken: Weet waarover u praat.

Stap 3. Beschrijving en afbakening van het probleem

U doet er goed aan om na al uw oriëntatiewerk eens rustig achter uw bureau te gaan zitten en kort het probleem dat u met behulp van interne voorlichting onder handen wilt nemen, te omschrijven.

Het verhaaltje dat u voor uzelf opschrijft, kan bijvoorbeeld bestaan uit de diverse meningen die er volgens u bij de verschillende dienstonderdelen over VM leven.

Stap 4. Doelen

Omschrijf nu – uitgaande van uw probleemomschrijving uit de voorgaande stap – wat u precies per doelgroep wilt bereiken. Hoe nauwkeuriger u dat doet, hoe beter.

Een doel als „het verbeteren van het beeld van VM” is te vaag en te algemeen. Niemand heeft er wat aan.

Als uw doelgroep de staf is, zijn b.v. betere doelen:

- Men moet weten wat de filosofie en de aanpak van VM is.
- Men moet weten dat VM een aangelegenheid van iedereen binnen het korps/district/groep is.
- Men moet weten wat de consequenties van VM voor het korps/district/groep zijn.
- Men moet gemotiveerd zijn om VM te integreren in de politietaak.

Is uw doelgroep b.v. de surveillancedienst, dan kunnen uw doelen zijn:

Men moet weten wat de filosofie en de aanpak van VM is.

Men moet weten dat VM ook in de surveillancetaak past.

Men moet weten wat VM specifiek voor de surveillance kan inhouden.

Men moet gemotiveerd zijn om VM in de eigen surveillancetaak te integreren.

Of u de gestelde doelen uiteindelijk werkelijk heeft bereikt, kunt u meten nadat u uw activiteiten op het gebied van de interne voorlichting hebt afgerond. Hierop komen we terug in stap 9 (evaluatie).

Als u zo'n rijtje doelen geformuleerd heeft, is het nuttig om vast even na te denken over de vraag op welke wijze u de gestelde doelen wilt realiseren.

(Zie hiervoor de mogelijkheden genoemd in paragraaf 7.2.)

Voor de verdere uitwerking van dit stappenverhaal, gaan we ervan uit dat u begint met een persoonlijk gesprek met uw chef en dat u vervolgens een lezing houdt voor de staf en voor uw collega's van de verschillende uitvoerende diensten. Van die lezing maakt u een samenvatting (met illustraties), die u samen met enkele voorbeelden van VM-folders, na afloop van de lezing uitreikt. De lezing kunt u verlichtigen met enkele dia's.

Als u in grote lijnen weet wat u wilt, is het van belang uw chef hiervan op de hoogte te stellen en zijn goedkeuring te verkrijgen voor het verder voorbereiden en uitvoeren van de interne voorlichtingsplannen.

Stap 5. Randvoorwaarden

Aannemende dat uw chef in principe niet onwelwillend tegenover uw plannen zal staan, geeft hij er waarschijnlijk zijn voorlopig fiat aan. Hier heeft u (voorlopig) voldoende aan.

Het wordt nu tijd dat u zich gaat buigen over de randvoorwaarden die ongetwijfeld zullen opdoemen, bijvoorbeeld:

• Financiële middelen:

Nagaan of er geld is voor foto-diamateriaal of eventuele drukwerken.

• Hulpmiddelen/materialen:

Nagaan of er een goede accommodatie is.

Nagaan of u gebruik kunt maken van dia-projector en eventuele andere materialen van het R.B.V.M.

Nagaan of u tijdig over voldoende cijfermateriaal kunt beschikken.

Nagaan of u over een flip-over kunt beschikken.

- Mankracht/tijd:

Nagaan of u collega's kunt betrekken bij de voorbereidingen. (Als dat lukt, dan zal dat over het algemeen motiverend werken!)

Nagaan over hoeveel tijd u zelf en eventuele collega's die u bij de voorbereidingen wilt betrekken, kunnen beschikken.

Nagaan hoeveel tijd u nodig denkt te hebben voor de voorbereiding van de lezing, het schrijven van de samenvatting en voor het verzorgen van de lezingen.

Nagaan of een collega voor u wat dia's wil maken van misdaadbevorderende situaties, grafieken, e.d.

Stap 6. Voorlopig werkplan

Als u via de voorgaande stappen weet wat u aan interne voorlichting wilt gaan doen en wat de beperkende randvoorwaarden zijn, wordt het tijd om alle activiteiten die u in dat kader denkt te gaan ondernemen netjes op een rijtje te zetten.

Dat wordt dan het voorlopige werkplan, waarin b.v. de volgende punten voorkomen:

- Doelen en wijze van benadering:
Voorbeelden hiervan zijn reeds in stap 4 geformuleerd.

- Persoonlijk gesprek met de chef:
Welke onderwerpen moeten aan de orde komen.

- De lezing:
De onderdelen van de lezing vaststellen.

- Financiën:
Wat is er geregeld t.a.v. de financiën. Welke kosten mogen er gemaakt worden, bij wie moet(en) de rekening(en) ingediend worden en voor welke datum.

- Hulpmiddelen/materialen:
Welke zaal/instructieruimte mag wanneer gebruikt worden. Met wie moet dit worden besproken.
Regiomaterialen bespreken. Wanneer moeten deze worden gehaald of gebracht.
Wanneer moet het cijfermateriaal uiterlijk beschikbaar zijn.
Wie heeft een flip-over beschikbaar en wanneer. Wanneer moet de samenvatting klaar zijn, dus ook de illustraties die daarin moeten komen. Is er voldoende VM-foldermateriaal.

- Mankracht/tijd:
Data plannen voor het houden van de lezingen. Wie maakt de illustraties voor de samenvatting, wanneer moeten die klaar zijn. Wie maakt grafieken, wanneer zijn die klaar. Wie kan foto's/dia's maken, welke onderwerpen, wanneer is het materiaal klaar.

Dit alles kunt u kort samenvatten in een schema. Een voorbeeld:

Doelgroep	Doel	Aanpak	Opmerkingen	Plaats/tijd	Opmerkingen	Hulpmiddelen	Opmerkingen
Korpschef	1)	Persoonlijk gesprek	Ter sprake brengen:	kamer 11 12-2 10.30 u.		Voorbeelden van VM-materiaal	
Staf	1)	Lezing	Onderwerpen:	Bovenzaal 16-2 14.00 u.	zaal reserveren op:	- dia's - diaprojector - flip-over - samenvatting - folder- materiaal VM	- dia's af vóór - projector halen op ... - flip-over halen op ... - samenvatting klaar vóór - foldermateriaal halen op
Wijkdienst (12 man)	1)	Lezing	Onderwerpen:	Zaal 4 23-2 11.00 u.	Zaal reserveren op:	- dia's - diaprojector - flip-over - samenvatting - folder- materiaal VM	- dia's af vóór - projector halen op ... - flip-over halen op ... - samenvatting klaar vóór - foldermateriaal halen op

1) Doelen als omschreven in stap 4.

Stap 7. De definitieve invulling van het werkplan

Met het voorlopige werkplan kunt u de boer op. Daarbij moet u proberen de inhoud van het plan beetje bij beetje definitief te maken. Dat vereist een heleboek „regelneef“-activiteiten, bijvoorbeeld:

- Nagaan of de collega's tot wie u zich wilt richten op de voorgestelde datum de lezing kunnen bijwonen.
- Zalen reserveren.
- Zorgen dat dia's en folders op tijd klaar zijn.
- Afspraak maken met regiobureau voor gebruik materialen.

Maar naast deze „regelneef“-activiteiten, wacht u ook nog enig denkwerk, zoals:

- De inhoudelijke voorbereiding van het gesprek met de chef. Welke onderwerpen snijdt ik aan; in welke volgorde.
- Waaruit bestaat de te houden lezing? Hoe bouw ik die lezing op?

Stap 8. De uitvoering

De uitvoering van interne voorlichting kent veel mogelijkheden (zie paragraaf 7.2.). Omdat het ondoenlijk is al deze mogelijkheden te behandelen, beperken we ons tot een voorbeeld van een lezing voor een groep collega's (van een uitvoerende dienst). U vindt deze lezing en enige algemene tips voor het houden van een lezing in bijlage 2. In de lezing komt u de meeste punten uit de voorgaande paragrafen wederom tegen. Daarmee vormt deze voorbeeldlezing dus eigenlijk tegelijkertijd een samenvatting van dit hoofdstuk.

Stap 9. Evaluatie

Er moet worden nagegaan of de interne voorlichting het gewenste effect heeft, m.a.w. of de gestelde doelen worden bereikt.

Dat geldt voor alle vormen van interne voorlichting: de folder, het tweegesprek enz. We werken hier de evaluatie uit van een lezing. Het gaat erom of de inhoud van het verhaal bij de doelgroep overkomt. U moet dus nagaan wat het effect is geweest van uw lezing.

Er zijn verschillende tijdstippen waarop u die effecten kunt nagaan:

- Tijdens het verhaal merkt u waarschijnlijk wel hoe erop gereageerd wordt. Als men snurkend achterover leunt of de rotte tomaten u om de oren vliegen, is dit beslist geen gunstig teken.
- Enkele dagen nadat u de lezing heeft gehouden, kunt u zo hier en daar eens nagaan hoeveel men uit uw verhaal heeft opgepikt. Daarbij kunt u b.v. de kennis na uw verhaal vergelijken met de kennis die uw gehoor vooraf had. Dit is het achteraf „meten“ waar we het over hadden bij de bespreking van de doelen in 7.3., Stappen bij de interne voorlichting.

Aan de hand van de evaluatie tijdens en kort na de lezing is het wellicht noodzakelijk dat het verhaal, voor later gebruik, op bepaalde punten wordt aangepast.

Tenslotte is het van belang dat u na verloop van enige tijd nagaat of men in uw korps/district meer aan preventie is gaan doen. (Dit doel is uit te splitsen naar verschillende doelgroepen, bij de surveillance bijvoorbeeld of men daar meer op misdaadbevorderende situaties is gaan letten.) Dit kan onder andere gebeuren via persoonlijke gesprekken of het doorvlooien van dagrapporten.

Naast de evaluatie is ook een stukje procesmeting van belang. Procesmeting betekent hier dat u nagaat in hoeverre de interne voorlichting volgens het werkplan verliep. Zo kunt u bijvoorbeeld bekijken wat er organisatorisch goed of fout ging, en of de tijdsplanning reëel was of dat u er vele uren naast zat. Van dit alles kunt u leren hoe u een volgende keer de zaak nóg beter kunt aanpakken. U ziet dat er dus nog heel wat om de hoek komt kijken bij de evaluatie. De beste manier van evalueren is om van ieder gebeuren of optreden een kort verslag te maken, zodat u steeds tijdig kunt zien:

- of de beoogde doelen worden bereikt
- wat er eventueel organisatorisch mis ging
- of de tijdsplanning reëel is.

Met behulp van deze verslagen kunt u een evaluatierapport van het totale interne voorlichtingsgebeuren maken. Dit rapport kan te zamen met enkele aanbevelingen over de toekomst (verdere invulling) van VM aan de korpschef/D.C./Groepscommandant worden aangeboden.

Bijlage 1 Juridisch kader

Als we praten over bescherming van mensen en goederen tegen potentiële daders, dan zien we dat de grondslag hiervan ligt in artikel 4 van de Grondwet:

„Allen die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen”.

Dit betekent een taak voor de overheid.

Voor deze taak maakt de overheid gebruik van het politie-apparaat. De opdracht die de politie heeft gekregen, vinden we in artikel 28 van de politiewet:

„De politie heeft tot taak om in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechts-

regelen te zorgen voor daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven”.

De preventieve taak van de politie vinden we niet duidelijk in dit artikel terug; wel daarentegen in de verschillende ambtsinstructies.

Modelambtsinstructie voor de gemeentepolitie

artikel 4.

Hij tracht zo veel mogelijk strafbare, en andere feiten welke de openbare orde, rust, veiligheid, zedelijkheid, of gezondheid zouden verstoren,

of in gevaar brengen of waardoor lijf, eerbaarheid of goed wederrechtelijk worden aangerand, te voorkomen.

Instructie Korps Rijkspolitie

artikel 2.

De ambtenaar heeft, met inachtneming van de grenzen zijner bevoegdheden en de te zijnen aanzien geldende voorschriften, besluiten, richtlijnen en bevelen, ter uitvoering van de politietaak omschreven in artikel 28 van de politiewet, in hoofdzaak de volgende plichten:

- a.
- b.
- c. Hij doet al het mogelijke om strafbare feiten te voorkomen, om gepleegde strafbare feiten of sporen daarvan te ontdekken en om de daders op te sporen.

(Naast dit algemene juridische kader bestaat de specifieke regeling Politie Misdaadvoorkoming. Hiervoor verwijzen we naar de Oriënteringsnota Voorkoming Misdrijven).

Bijlage 2 Lezing

Enige algemene tips

We geven u hier slechts enkele tips. Meer informatie treft u aan in de syllabus „Voorlichting en Voorkoming Misdrijven”, die in het kader van de MP-cursussen wordt verstrekt.

1. Stem uw lezing goed af op de toehoorders. Daarbij kunt u zich vragen stellen als: wat is hun taalgebruik, (wel/geen moeilijke woorden), welke aanpak slaat aan, wat zijn hun problemen, hoe kan ik daarop inspelen en bij aansluiten.

Erg belangrijk is dat de mensen zich in uw verhaal kunnen herkennen. Om niet voor grote verrassingen te komen staan, kunt u bijvoorbeeld van tevoren een praatje met een of meer van uw toekomstige toehoorders houden.

2. Schrijf, als u zich wat onzeker voelt, uw lezing geheel uit. Begin daarbij met elk onderdeel op een nieuwe pagina. Bepaalde onderdelen uit een lezing zijn ook weer bruikbaar voor andere lezingen. Als u die teksten per onderdeel bewaart, krijgt u geleidelijk aan een aardige verzameling. Op een gegeven moment wordt dan het voorbereiden van een lezing niet veel meer dan het aan elkaar rijgen van de verschillende kraaltjes die u al heeft.

3. Pas op dat u de lezing niet direct van het papier leest. Om de draad van het verhaal niet kwijt te raken, kunt u het beste een uittreksel met trefwoorden bij de hand houden. Bij plotseling optredende plankenkoorts kunt u altijd nog terugvallen op de geheel uitgeschreven tekst.

4. Zorg voor een verzorgde presentatie. Hiermee toont u aan dat u VM belangrijk vindt en dat u uw toehoorders serieus neemt. Bereid u goed voor!

5. Een laatste tip, maar wel een heel belangrijke: Als u in uw lezingen toezeggingen doet of bepaalde verwachtingen wekt, moet u wel zorgen dat u die waar kunt maken.

N.B.: Met nadruk wijzen we erop dat u de hierna volgende lezing slechts moet zien als één van de vele mogelijkheden. U zult dan ook zelf dit voorbeeld nog op veel plaatsen moeten aanvullen met eigen stukken tekst die meer – en beter dan wij dat kunnen – zijn toegesneden op de situatie in uw werkgebied en op de doelgroep die uw lezing zal bijwonen.

1) Algemene inleiding

Inhoud puntsgewijs:

- Uzelf voorstellen.
- Aanleiding voor de lezing aangeven.
- Uitwisseling van informatie.

Uitwerking

Iedereen welkom. Laat ik mij allereerst even voorstellen. Ik ben

Men (u) heeft mij gevraagd om iets over VM te vertellen en op deze vraag heb ik maar al te graag „ja” gezegd.

Aan de ene kant vind ik het namelijk belangrijk dat u weet wat VM ongeveer inhoudt, hoe het werkt, hoe VM georganiseerd is en wat uw en mijn rol daarin is, of zou kunnen zijn.

Aan de andere kant zou ik echter ook heel graag horen hoe u over VM denkt, wat u zoal doet om strafbare feiten te voorkomen en hoe u denkt dat het voorkomen van strafbare feiten aangepakt zou kunnen worden. Kortom: hoe wij samen iets kunnen doen aan het voorkomen van criminaliteit.

Ik stel daarom voor dat ik u eerst iets vertel over Voorkoming Misdrijven en dat we daarna discussiëren over de vraag wat we met elkaar in ons korps (landgroep/district) aan het voorkomen van misdrijven kunnen doen.

Mee eens ?

Goed, mijn praatje zal ongeveer . . . minuten duren en daarna hebben we dan nog . . . minuten voor de discussie.

Nog even dit: Mocht u vragen hebben dan kunt u mij gerust onderbreken. (Of: Mochten er tijdens mijn praatje vragen bij u opborrelen, zoudt u die dan even willen bewaren tot de discussie?)

Ik heb de belangrijkste punten van mijn verhaal voor u op papier gezet. Na afloop van mijn praatje zal ik dat aan u geven met wat folders die in de afgelopen tijd voor VM zijn gemaakt.

2) Opbouw van de lezing

Inhoud puntsgewijs:

- Aangeven wat u gaat vertellen, noemen van de hoofdpunten.

(NB.: De hoofdpunten kunnen eventueel op bord of flip-over gezet worden. Dit heeft het voordeel dat u tijdens de lezing duidelijk kan aangeven bij welk onderdeel u bent.)

Uitwerking

Eerst wil ik in deze lezing kort ingaan op de vraag wat men met VM voor ogen heeft, waarbij ik tevens aan de orde zal stellen wat u

als rechercheurs of wijkagenten/surveillanten, etc. aan preventie kan doen of misschien al doet. Vervolgens zal ik het probleem van de kleine criminaliteit aanroeren, want zoals u wellicht weet, richt men zich bij het voorkomen van misdrijven met name op deze vorm van criminaliteit.

Daarna wil ik proberen aan te geven dat de medewerking van de burger bij de bestrijding van die kleine criminaliteit onmisbaar is.

Hopelijk is dan duidelijk wat Voorkoming Misdrijven zo ongeveer inhoudt. Ik wil overigens na een korte samenvatting nog twee punten behandelen. En wel de taken van het Regionale en Landelijke Bureau Voorkoming Misdrijven en mijn eigen taken als AVM-er.

Ik hoop daarmee ook een voorzet te geven voor onze discussie over wat we zelf in ons korps (district) zoal aan het voorkomen van misdrijven kunnen doen.

3) Wat houdt Voorkoming Misdrijven in?

Inhoud puntsgewijs:

- Wat is Voorkoming Misdrijven.
- Iedere politiemann of -vrouw heeft op zijn of haar terrein ook een stukje preventie in zijn of haar taak.
- Bovenstaand punt aan de hand van enkele voorbeelden verduidelijken.
- De doelen van VM.

Uitwerking

Om een mogelijk misverstand uit de weg te ruimen, wil ik beginnen met te vertellen dat VM niet alleen bestaat uit het uitreiken van stickers en folders en het houden van lezingen en zo. VM bestaat trouwens ook niet alleen uit het bevorderen van het gebruik van goede sloten en grendels en alarminstallaties. Dat is namelijk in feite, net als het geven van voorlichting, slechts één van de vele middelen die door VM gebruikt kunnen worden. En voor een goed begrip, VM, misdrijfpreventie dus, is géén tegenhanger van repressief optreden. U moet preventie en repressie zien als aanvullingen op elkaar om tot een effectieve criminaliteitsbestrijding te komen.

Maar, zult u zich zo zoetjesaan afvragen, wat is nu eigenlijk wèl VM.

Wel, misschien bent u zich er niet zo van bewust, maar als ik VM toespits op uw eigen terrein (doelgroep noemen) weet u er eigenlijk nog meer van dan ik.

Ik zal u enkele voorbeelden geven. . . .

(Hier voegt u twee voorbeelden in die geheel op uw doelgroep zijn toegesneden; voor deze voorbeelden kunt u putten uit paragraaf 4 van dit hoofdstuk, al zult u daarbij de voorbeelden waarschijnlijk nog wel iets moeten uitbreiden en op de lokaal bestaande situatie moeten toespitsen.)

Zoals we hier bij elkaar zitten weten we dus allang wat VM voor ons betekent; sterker nog: eigenlijk zijn we dagelijks – misschien soms onbewust – bezig met het voorkomen van misdrijven.

Dan lijkt het mij nu het moment even stil te staan bij de doelstellingen van Voorkoming Misdrijven.

Dat zijn:

- Verlagen van de kans dat men slachtoffer wordt van een strafbaar feit (misdrijf of overtreding).
- Zo klein mogelijk houden van de materiële en immateriële schade als men toch het slachtoffer wordt van een strafbaar feit.

(Hier kunt u dia 1 tonen. Probeer ook deze doelen met een concreet voorbeeld te illustreren).*

Het bereiken van deze doelstellingen is een zaak voor iedereen in dit korps (district/groep).

VM, het voorkomen van misdrijven, is één van de taken die ons als politie zijn opgedragen. (Hier kunt u eventueel verder ingaan op de meer formele kanten van de VM-politietoelichting; zie hiervoor bijlage 1).

Deze taak is, met name de laatste jaren, steeds belangrijker geworden. Dat hangt samen met de ontwikkeling van de criminaliteit in Nederland. En daarmee kom ik dan toe aan het volgende punt van deze lezing: de „kleine” criminaliteit.

4) Toename van de kleine criminaliteit

Inhoud puntsgewijs:

- Ontwikkeling landelijke criminaliteitscijfers.
- Splitsing in zware en kleine criminaliteit, de toename schuilt met name in kleine criminaliteit.
- Lokale cijfers.

Uitwerking

Als we eens kijken naar de ontwikkeling van de criminaliteit in Nederland in de laatste jaren, zien we dat er van een behoorlijke stijging sprake is.

(Hier kunt u de dia's 2 en 3 tonen).

Als we deze criminaliteitscijfers echter eens van dichtbij gaan bekijken, vallen er een paar dingen op.

Zoals we hier kunnen zien, blijkt dat de toename van de criminaliteit vooral in het kleiner werk gezocht moet worden. Zo is bijvoorbeeld het aantal misdrijven „tegen het leven” relatief weinig gestegen (dia's 4 en 5).

Maar als we nu eens kijken naar een delict als fietsendiefstal (dia 6) of een delict als vernieling (dia 7) dan zien we met name in dit soort

„kleine” criminaliteitsdelicten een enorme toename. Wat ik tot nu toe heb laten zien, zijn

cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze cijfers zijn gebaseerd op de aangiften die de burgers bij de politie doen. Maar, zoals u weet, doen lang niet alle mensen aangifte van een strafbaar feit waar ze het slachtoffer van geworden zijn. „De politie doet er toch niets aan” hoor je vaak.

Dat heeft tot gevolg dat het echte aantal slachtoffers van een bepaald delict vaak veel hoger ligt dan uit de politiegegevens blijkt. Om het werkelijke aantal slachtoffers te kunnen inschatten is het WODC, ofte wel het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie, enige jaren geleden begonnen met jaarlijks een zeer grote groep Nederlanders, ouder dan 15 jaar, te vragen of zij in het desbetreffende jaar slachtoffer van een bepaald delict zijn geweest. Op grond van de uitkomsten van zo'n enquête kan men dan berekenen hoeveel Nederlanders in totaal het slachtoffer werden van een bepaald delict in een bepaald jaar. Uit die onderzoeken komen dan hele andere cijfers. Een voorbeeld daarvan ziet u hier (dia's 8 en 9). U ziet het duidelijk: het verschil tussen de geregistreeerde criminaliteit en het door het WODC geschatte aantal misdrijven. Maar nu terug naar ons eigenlijke onderwerp.

* Een willekeurig voorbeeld: de kans om slachtoffer te worden van fietsdiefstal is 1 op 5. Het doel van VM is dit percentage terug te brengen tot 1 op 10.

Ook als we naar de eigen gemeente(district) kijken, zien we een toename van kleine criminaliteit.*

Ik wil u niet verder overdonderen met cijfermateriaal. Ik denk dat we genoeg hebben gezien om tot een conclusie te kunnen komen. Die conclusie lijkt me duidelijk: we zagen dat er sprake is van een behoorlijke toename van de kleine criminaliteit, zoals bijvoorbeeld vandalisme, fietsendiefstal,

Dat zijn allemaal delicten waar de gewone burger direct het slachtoffer van wordt. Ik denk dan ook dat we kunnen zeggen dat criminaliteit langzamerhand iets is geworden, waar bijna iedere burger weleens last, hinder of ellende van ondervindt. Dat heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat veel vaker mensen bij ons aan de balie komen. Hun fiets is gestolen, hun tuintje is kapotgetrapt, ze hebben een klap op hun oog gehad... enfin noem maar op. Voor ons zijn dat allemaal kleine zaakjes, vaak zelfs een beetje onbenullig. Maar voor de slachtoffers zijn die dingen nu eenmaal wel belangrijk, soms heel belangrijk. Ze worden er onrustig van en het ergert ze. En ze stellen ons dan die lastige vraag: „Wat doen jullie daar nu aan?“

Want dat burgers zich inderdaad om die kleine criminaliteit druk maken, blijkt onder andere uit een onderzoek dat in 1980 in Hoogeveen** is gehouden. Op de vraag waar de politie meer aandacht aan zou moeten besteden kwamen deze antwoorden (dia 10).

- Als eerste werd genoemd: vernielingen en baldadigheden.
- Als tweede: problemen op het gebied van het verkeer.

5) Samenwerking politie - publiek

Inhoud puntsgewijs:

- Heen en weer schuiven van zwartepiet tussen politie en burgerij.
- Toch doen beide wel aan misdaadvoorkoming.
- Samenwerking tussen politie en burger bij de misdaadvoorkoming.

Uitwerking

In Hoogeveen namen ze deze enquête-uitkomsten erg serieus op en men startte een vrij groots opgezet project tegen vandalisme. In dat project – dat in gang gezet werd door de plaatselijke AVM – draaide een groot deel van het korps mee. Zelf denk ik ook dat we dit soort signalen uit de burgerij serieus moeten nemen.

Als we dat niet doen bestaat namelijk de kans dat we terecht komen in een situatie waarin de burgers de zwartepiet naar ons toeschuiven onder het motto „De politie doet toch niets voor ons“ en wij die zwartepiet weer terugschuiven naar de burgers, met de leus „De burgers zijn te lui en te nonchalant om zelf ook maar iets te doen aan het tegengaan van strafbare feiten“.

Dit elkaar de schuld geven is nogal nutteloos en ook niet geheel terecht.

Ik heb immers al duidelijk gemaakt dat de politie beslist al het een en ander aan preventie doet. Al kunnen we ons afvragen of een ieder van ons hier misschien niet iets te incidenteel en op eigen houtje mee bezig is.

* Deze cijfers zult u zelf moeten verzamelen (en eventueel op dia zetten). U kunt ze b.v. halen uit de aangiften, maar ook uit dagrapporten; praat ook eens met collega's die een frequent contact met burgers onderhouden; vaak staan er ook berichten in de lokale krant over criminaliteit.

** Zie: „Projectsurveillance en Voorkoming Misdrijven in Hoogeveen, 1982“. Uitgave: WODC, Den Haag.

Ten tweede blijkt dat ook de burger vaak best bereid is om wat te doen aan het voorkomen van strafbare feiten. Het is per slot van rekening in zijn eigen belang dat hij dat doet. In wezen blijkt het dan ook heel vaak met die spreekwoordelijke „nonchalance en luiheid” van de burger best wel mee te vallen.

Ik denk dat wij dat misschien door een soort beroepsblindheid nog wel eens overdrijven. En ook mogen we niet uit het oog verliezen dat de burger niet alleen strafbare feiten moet zien te voorkomen maar ook: brand, kiespijn, ongevallen en ziekten, om maar wat te noemen. Dit neemt niet weg dat de burger méér aan misdrijfpreventie zou kunnen doen. Wanneer nu de politie laat zien, dat ze bereid is om samen met burgers iets te gaan doen aan het voorkomen van misdrijven, zal de zogenaamde preventie-bereidheid van burgers zeker toenemen. Dit blijkt duidelijk uit onze ervaringen. Ik zal u een paar voorbeelden geven (indien u uit eigen praktijk voorbeelden kent, noem die dan):

- onderwijzers en leraren zijn vaak zeer bereidwillig om samen met de politie te proberen vandalisme op scholen te verminderen
- Bij acties „open auto” reageren de mensen overwegend gunstig als ze gewezen worden op de risico's van het onafgesloten achterlaten van hun auto.
- in de bouwwereld (architecten) begint men dankzij de informatie die de politie verstrekt, bij het ontwerpen van gebouwen rekening te houden met inbraakpreventie.

En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Maar, de tijd begint te dringen. Ik wil nu dit gedeelte van mijn verhaal beëindigen met enkele slotconclusies.

6) Conclusies

Inhoud puntsgewijs:

- Conclusies uit voorgaande.
(N.B.: schrijf in het kort de conclusies op een bord/flip-over, c.q. wijs eerder opgeschreven conclusies aan.)

Uitwerking

- Kleine criminaliteit is toegenomen.
- Meer burgers ondervinden daardoor directe last van criminaliteit met de daarbij behorende onrustgevoelens.
- Burgers zijn vaak teleurgesteld in het optreden van de politie.
- Politie is vaak teleurgesteld in de houding van de burger.

Maar ook:

- De politie doet best wat aan het voorkomen van misdrijven.
- De burger neemt al vaak genoeg maatregelen om misdrijven te voorkomen.
- Ieder voor zich is dus heus wel bezig met misdrijfpreventie.

Maar:

a) Het kan, zoals altijd, beter. Wij als criminaliteitsspecialisten kunnen de burgers bij het voorkomen van misdrijven helpen. De burger (als huis-, tuin- en buurt-specialist) kan ons weer helpen.

b) Een meer gezamenlijke en structurele aanpak is bij het voorkomen van misdrijven nodig.

7) Regionaal en Landelijk Bureau VM

(N.B.: Dit onderdeel is wellicht voor de interne voorlichting het minst essentieel. Het kan dus ook worden weggelaten, zonder dat de logische opbouw van het verhaal er door wordt verstoord.)

Inhoud puntsgewijs:

- Ook elders doet men aan VM.
- Belang van afstemming van activiteiten en overdracht van kennis.
- Wat is / doet het Regionaal Bureau Voorkoming Misdrijven.
- Wat is / doet het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven.

Uitwerking

Ook elders bij de politie is men met VM bezig en dan is het natuurlijk nuttig om gebruik te maken van elkaars kennis en waar mogelijk samen te werken. Om de samenwerking en uitwisseling van kennis zo soepel mogelijk te laten verlopen, zijn er coördinerende bureaus in het leven geroepen. Wij hebben direct te maken met het regiobureau te

Op zo'n regiobureau zit een regionaal coördinator, een ambtenaar techno-preventie, een algemeen preventie-adviseur en een administratief medewerker.

(N.B.: hier zouden eventueel de namen van de mensen van het regiobureau waar u mee te maken hebt, kunnen worden genoemd.)

Dat regiobureau voorziet de korpsen of districten die tot de betreffende regio behoren (hier kunt u een opsomming geven van de korpsen / groepen die tot de eigen regio behoren) van allerlei materiaal, uiteenlopend van criminaliteitscijfers tot folders. Daarnaast heeft het regiobureau tot taak om de activiteiten van de korpsen en districten op het gebied van VM op elkaar af te stemmen.

(Hier kunt u het best een voorbeeld uit de eigen regio gebruiken, indien dit niet voorhanden is kunt u terugvallen op het voorbeeld uit paragraaf 6.1.)

Het regiobureau heeft geen hiërarchische bevoegdheden. Ze kunnen alleen maar adviseren.

Zoals u waarschijnlijk weet, zijn er in ons land 22 regio's en dus ook 22 regiobureaus (dia 11). Om de activiteiten van die bureaus ook weer op elkaar af te stemmen is er in Den Haag een Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven (dia 12). Veel van de materialen die wij van het regiobureau krijgen, zijn vervaardigd door of in opdracht van het LBVM (dia 13). Dit LBVM bestaat uit een aantal ambtenaren van Justitie en Binnenlandse Zaken.

8) De rol van de ambtenaar Voorkoming Misdrijven

Inhoud puntsgewijs:

- De AVM-er is een soort contactpersoon voor preventie in het korps of district.
- Wat kunnen anderen van een AVM-er verwachten.
- Wat verwacht de AVM-er van de anderen.
- Wat is er tot op heden in het korps (of district) zoal aan preventie gedaan.

Uitwerking

Ik heb al een paar keer gewezen op het feit dat ieder van ons best actief is bij het voorkomen van misdrijven. Toch denk ik dat u het met me eens was, toen ik zei dat we het voorkomen van misdrijven tot nu toe nog niet erg systematisch en met een goede onderlinge coördinatie hebben aangepakt.

In feite ligt mijn belangrijkste taak op dit terrein. Je zou kunnen zeggen dat ik een soort tussenpersoon ben, een contactman. U kunt bij mij altijd terecht voor materiaal dat u wilt gebruiken voor preventie-activiteiten.

(eventueel enige sprekende voorbeelden geven) en informatie of documentatie.

Maar als u dat wilt, kan ik u ook actief bijstaan bij het voorkomen van misdrijven. Als u bijvoorbeeld op een bepaalde misdaad-bevorderende situatie – zoals een gammal hekwerk om een bouwplaats – stuit, kan ik proberen overleg op gang te brengen met de betreffende ondernemer **(dia's 14, 15 en 16)**.

(N.B.: vanzelfsprekend kunt u hier voorbeelden gebruiken die op de doelgroep en de plaatselijke situatie zijn toegesneden.)

Aan de andere kant hoop ik dat u mij inlicht over de stand van zaken wat betreft de criminaliteit in onze gemeente (district). We kunnen immers weinig doen aan het voorkomen van misdrijven, als we geen goed beeld hebben van de problemen die er spelen. Natuurlijk zijn ook de gegevens van de HKD/DRID van belang. Maar cijfers alleen zijn vaak niet voldoende. Uw persoonlijke ervaringen spelen een minstens even belangrijke rol. Zo komt het ongetwijfeld voor dat u ideeën heeft over de factoren of situaties die bepaalde delicten in de hand werken. Dat hoor ik natuurlijk graag van u. Bij het samenstellen van het „plaatje van de criminaliteit” kan iedereen dus een steentje bijdragen. Naar aanleiding van wat dat plaatje te zien geeft, kan worden bepaald wat er bij ons aan preventie zou moeten worden gedaan. Voordat we straks over dit thema gaan discussiëren wil ik nog even in het kort aangeven wat tot op heden bij ons aan preventie is gedaan.

(N.B. Vanzelfsprekend zult u dit laatste onderdeelje zelf moeten invullen.)

Waarschijnlijk zult u – evenals uw toehoorders toe zijn aan een kleine versnapering.

Na de pauze kunt u dan eventuele vragen beantwoorden en vervolgens discussiëren over de invulling van VM in uw korps/district.

Bijlage 3 Toelichting bij dia's

1. De doelstellingen van Voorkoming Misdrijven.
2. Per jaar is aangegeven het absolute totale aantal, bij de politie ter kennis gekomen, misdrijven.
3. Hier is d.m.v. indexcijfers de jaarlijkse stijging van het totaal aantal misdrijven (uit dia 1) vanaf 1970 aangegeven.
4. Per jaar is aangegeven het absolute totale aantal misdrijven tegen leven en persoon, ter kennis gekomen bij de politie.
5. Hier wordt d.m.v. indexcijfers de jaarlijkse stijging van het aantal misdrijven tegen leven en persoon, vergeleken met de jaarlijkse stijging van het totaal aantal misdrijven. Hieruit blijkt dat de stijging van het aantal misdrijven tegen leven en persoon minder is dan die van het totaal aantal misdrijven.
6. Hier wordt d.m.v. indexcijfers de jaarlijkse stijging van het aantal fietsendiefstallen, vergeleken met de jaarlijkse stijging van het totaal aantal misdrijven. Hieruit blijkt dat de stijging van het aantal fietsendiefstallen groter is dan die van het totaal aantal misdrijven.
7. Hier wordt een soortgelijke vergelijking gemaakt tussen het aantal vernielingen en het totaal aantal misdrijven.
- 8 en 9. Hier worden over een aantal jaren vergelijkingen gemaakt tussen de absolute aantallen vernielingen/fietsendiefstallen (die ter kennis zijn gekomen bij de politie) en de aantallen die geschat worden op basis van de slachtoffer-enquêtes van het WODC. De verschillen zijn zeer duidelijk. De door de politie geregistreerde criminaliteit is dus slechts een gedeelte van de totale criminaliteit. (Voor 1981 zijn de WODC-gegevens nog niet beschikbaar.)
10. De uitkomsten van een onderzoek onder de bevolking van Hoogeveen naar de zaken waaraan de Hoogeveense politie meer aandacht zou moeten besteden.
11. De indeling van de regio's. „Uw” regio is met een kleur aangegeven.
12. De plaats van de ambtenaar VM in de organisatie en de relaties tussen de ambtenaar VM, het regiobureau VM en het Landelijk Bureau VM.
13. Voorbeelden van materialen die door het LBVM zijn vervaardigd.
- 14, 15 en 16. Voorbeelden van misdaadbevorderende situaties.

Aan de totstandkoming van dit hoofdstuk werkten mee:

B. van Dijk	– Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven	D.D. van Oosterzee	– Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven
T. Fennema	– Regio-coördinator VM, R.P. Assen	P. van Soomeren	– Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven
J.H. Foppes	– Algemeen preventieadviseur, R.P. Alkmaar	K. den Uijl	– Regio-coördinator VM, G.P. Arnhem
A.G.M. Olthof	– Regio-coördinator VM, R.P. Den Haag	J.H. van der Voort	– Regio-ambtenaar techno-preventie, G.P. Utrecht